

9-10-11-12-13-14-15
Handelingen -16-17-**18**-19-20-21-22

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1984-1985

Vergaderingen van januari en februari 1985

ZANDWINNING NATUURGEBIED DENDERBELLE-BROEK
AANTASTING CULTUREEL PATRIMONIUM DOOR ZURE REGEN
AFVALWATERCOLLECTOR ALBERTKANAAL
AANPASSINGEN BEGROTING 1984
UITGAVENBEGROTING 1985
SAMENSTELLING SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VOOR VLAANDEREN
VERANDERING NATUURWETENSCHAPPELIJKE GEBIEDEN IN RECREATIEGEBIEDEN
FINANCIELE SITUATIE VLAAMS WONINGFONDS
MOEILIKHEDEN MUZIEKONDERWIJS
PROBLEMATIEK STORTEN VAN AFVAL
DRINKWATERVOORZIENING VLAANDEREN
INVESTERINGSFONDS SUBSIDIERING GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUURWERKEN
OUDERBIJDRAGE KINDERKRIBBEN EN PEUTERTUINEN
RESIDENTIELE ZORG MENTAAL GEHANDICAPTEN HALLE-VILVOORDE
VERWERKING GIFTIG INDUSTRIEEL AFVAL EN SANERING HOOGHE MAEY
VERENVERWERKENDE BEDRIJVEN
FLANDERS TECHNOLOGY INTERNATIONAL 85
JAARBOEK 1983-1984 VLAAMSE RAAD VOOR HET LEEFMILIEU
REGLING SCHOOLVAKANTIES 1985-1986
WERKZAAMHEDEN NEDERLANDSE TAALUNIE
AFSLUITING ELECTRICITEIT, GAS EN WATER IN STRENGE WINTERPERIODE
BEGROTINGSTABELLEN

Inhoud

Nr. 9 22 januari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 273

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing, blz. 273

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 273

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 273

Verslagen

Indiening, blz. 273

Geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve

Indiening, blz. 274

Mededeling van het Rekenhof

Indiening, blz. 274

Motie

Indiening, blz. 274

Schriftelijkevragen

Indiening, blz. 274

Onderzoek naar de taalgroep, blz. 274

Samenstelling van Commissies

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 274

Dringende vraag (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de aanvraag betreffende zandwinning in het natuurgebied Denderbelle-Broek, blz. 275

Regeling van de werkzaamheden, blz. 275

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer J. De Mol tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de aantasting van ons cultureel patrimonium en in het bijzonder de beiaardklokken door zure regen, blz. 275

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de afvalwatercollector langs het Albertkanaal, blz. 276

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse

Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over de niet-vertegenwoordiging van de gezinsorganisaties in de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie economie en werkgelegenheid)

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de wijzigingen van de door KB vastgestelde gewestplannen en meer in het bijzonder de verandering van natuurwetenschappelijke gebieden in recreatiegebieden (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie huisvesting)

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie onderwijs)

Interpellatie van de heer D. Vervaeke tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het storten van afval in het algemeen en in Brussel-Halle-Vilvoorde in het bijzonder (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Interpellatie van de heer O. Meyntjens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de veiligheidsnormen in de petrochemische bedrijven (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de uitbreiding van de drinkwatervoorziening in Vlaanderen (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Algemene bespreking, blz. 277

Sprekers : de heren G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Ge-

meenschapsminister van Financiën en Begroting, F. Vermeiren, verslaggever, G. Verhaegen, J. Van Elewyck

Regeling van de werkzaamheden, blz. 297

Nr. 10 22 januari 1985
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 299

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellatie (R.v.O. art. 67, 9) Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 299

Sprekers : de heren R. Maes, E. Beyssen, W. Seeuws, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, P. Peeters

Economie en werkgelegenheid, blz. 313

Sprekers : de heren P. Deprez, verslaggever, O. Van Ooteghem, M. Olivier, N. De Batselier, A. Denys, F. Geyselings, F. Debussere, J. Ansoms, J. Gabriels, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid

Regeling van de werkzaamheden, blz. 336

Nr. 11 23 januari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 337

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse aangelegenheden, blz. 337

Sprekers : de heren P. Tant, verslaggever, A. Denys, G. Temmerman, E. Vankeirsbilck, J. Desseyn, A. De Beul, M. Galle, Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, E. Beysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 357

Nr. 12 **23 januari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 359

Ontwerp van decreet houdende instelling van een Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd

— 285 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 359

Sprekers : de heren H. De Loor, verslaggever, E. Vankeirsbilck, W. Taelman, G. Temmerman, J. Desseyn, E. Desutter, J. De Seranno, P. Tant, M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden

Artikelsgewijze bespreking, blz. 373

Sprekers : de heren J. De Seranno, M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, blz. 376

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de wijzigingen van de door KB vastgestelde gewestplannen en meer in het bijzonder de verandering van natuurwetenschappelijke gebieden in recreatiegebieden, blz. 400

Sprekers : de heren G. Beerden, verslaggever, F. Verberckmoes, mevrouw J. De Loore-Raeymaekers, de heren J. Leclercq, J. De Mol, T. Kelchtermans, F. Geyselings, E. Desutter, D. Vervaeke, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, mevrouw M. Smet, de heren J. De Seranno, P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud

Regeling van de werkzaamheden, blz. 408

Nr. 13 **Donderdag 24 januari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 409

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting, blz. 409

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaamse Woningfonds en de subsidiëring ervan

Sprekers : de heer A. Coppieters, verslaggever

Regeling van de werkzaamheden, blz. 412

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer J. Valkeniers tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnszorg, over de ouderbijdrage voor kinderkribben en peuterspeelplaatsen, blz. 412

Vraag van de heer J. Valkeniers tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnszorg, over de uitbreiding van de residentiële zorg voor mentaal gehandicapten in Halle-Vilvoorde, blz. 413

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting (Voortzetting), blz. 414

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan

Sprekers : de heren H. De Loor, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, W. Taelman, M. Olivier, O. M eyntj ens, J. Van Elewyck, T. Kelchtermans, J. De Mol, G. Temmerman

Regeling van de werkzaamheden, blz. 429

Nr. 14 **Donderdag 24 januari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 431

Motie van Orde

Regeling van de werkzaamheden, blz. 431
Spreker : de heer J. Van Elewyck

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting (Voortzetting), blz. 432

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan, blz. 437

Sprekers : de heren C. Marchand, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, H. De Loor, J. Van Elewyck, M. Olivier, G. Temmerman, J. Valkeniers, J. De Mol

Regeling van de werkzaamheden, blz. 438

Ontwerp van decreet houdende instelling van een Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd

— 285 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Aangehouden stemmingen, blz. 438

Spreker : de heer J. De Seranno

Hoofdelijke stemming, blz. 439

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer T. Kelchtermans tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de stortproblematiek in Limburg, van de interpellatie van de heer L. Vanvelthoven tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de verwijdering van industrieel afval in het algemeen en de gevolgen van een eventuele sluiting van de Hoogse Maey in het bijzonder, van de interpellatie van mevrouw L. Detiege tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de oprichting van één centrale inrichting voor verwijdering en verwerking van giftig en gevaarlijk industrieel afval in het Vlaamse Gewest en de sanering van de industriële stortplaats Hoogse Maey te Antwerpen en van de interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het afvalbeleid en de gebrekkige overheidscontrole op de stortplaatsen in het Vlaamse land

Hoofdelijke stemming, blz. 440

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de inplanting en exploitatie van verenwerkende bedrijven in Vlaanderen

Hoofdelijke stemming, blz. 441

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Gezondheidsbeleid; blz. 442

Sprekers : de heer J. De Bremeacker, verslaggever, mevrouw C. Smitt, de heren G. Anthuenis, L. Hancké, W. Peeters, F. Geyselings, H. Van Rompaey, J. Sleeckx, J. Caudron, R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid

Regeling van de werkzaamheden, blz. 466

Nr. 15 **5 februari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 467

Begrotingsstuk

Indiening, blz. 467

Ontwerpen van decreet

Indiening, blz. 467

Verslag

Indiening, blz. 467

Jaarboek

Indiening, blz. 467

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 467

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 467

Dringende vragen (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over de aanwezigheid van oorlogsmateriaal op Flanders Technology International '85, blz. 468

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het door de Vlaamse Executieve goedgekeurde Jaarboek 1983-1984 van de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu, blz. 468

Dringende vraag van de heer R. Declercq tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de afwezigheid van hedendaagse Vlaamse Cultuur op Flanders Technology International '85, blz. 469

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 'en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, blz. 470

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs, blz. 484

Sprekers : mevrouw M. Panneels-Van Baelen, verslaggever, de heren A. Laridon, C. Moors, L. Vanhorenbeek, E. Beysen, H. Van Rompaey, J. Somers, E. Desutter, T. Kelchtermans, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs

Regeling van de werkzaamheden, blz. 487

Nr. 16

5 februari 1985
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 489

Interpellatie (R.v.O. art. 67)

Indiening, blz. 489

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 489

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs (Voortzetting), blz. 489

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs

Sprekers : de heren J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, T. Kelchtermans, A. Laridon

Leefmilieu en waterbeleid, blz. 496

Interpellatie van de heer D. Vervaeke tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het storten van afval in het algemeen en in Brussel-Halle-Vilvoorde in het bijzonder, blz. 514

Interpellatie van de heer O. Meyntjens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de veiligheidsnormen in de petrochemische bedrijven, blz. 515

Sprekers : mevrouw G. Devos, de heren J. Somers, J. Bosmans, L. Vanvelthoven, T. Kelchtermans, mevrouw O. Lefeber, de heren G. Cardoen, M. Capoen, P. Matthys, mevrouw W. De-meester-De Meyer, de heer C. Marchand, mevrouw M. Smet, de heren D. Vervaeke, L. Vanhorenbeek, O. Meyntjens, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs

Regeling van de werkzaamheden, blz. 529

Nr. 17

13 februari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 531

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 531

Voorstel van decreet

Intrekking, blz. 531

Verslagen

Indiening, blz. 531

Moties

Indiening en verwijzing, blz. 531

Mededeling van het Rekenhof

Indiening, blz. 532

Interpellaties (R.v.O. art. 67)

Indiening, blz. 532

Mondelinge vraag (R.v.O. art. 66)

Indiening, blz. 532

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 532

Motie van orde

Wijziging in verwijzing naar Commissie, blz. 532

Spreker : de heer J. De Seranno

Dringende vragen (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer E. Beysen tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de regeling van de schoolvakanties voor het schooljaar 1985-1986, blz. 533

Dringende vraag van de heer J. Van Elewyck tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over zijn beslissing niet verder aan de werkzaamheden van de Nederlandse Taalunie deel te nemen, blz. 534

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over zijn verklaring van 13 februari jongstleden in verband met de bestemming van de winst van de organisatie van Flanders Technology International '85, blz. 535

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlands beleid, blz. 535

Sprekers : de heren C. De Cooman,

verslaggever, E. Beysen, A. Steverlynck, J. Van Elewyck, P. Van Grembergen, H. Weckx, R. De Clercq, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting

Regeling van de werkzaamheden, blz. 551

Nr. 18 **19 februari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 553

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Bijstand aan personen, blz. 553
Sprekers : de heren E. De Groot, verslaggever, H. Van Wambeke, verslaggever, M. Vandenhove, A. Deneir, R. Declercq, A. Bourgeois, L. Hancké, W. Peeters, J. Somers, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg

Regeling van de werkzaamheden, blz. 581

Nr. 19 **20 februari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 583

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Culturele Aangelegenheden en Pedagogische en Didactische Vorming, blz. 583
Sprekers : de heren E. Desutter, verslaggever, J. Van Elewyck, E. Beysen, A. De Beul, P. Breyne, R. Van Steenkiste, P. Peeters

Regeling van de werkzaamheden, blz. 601

Nr. 20 **20 februari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 603

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Culturele Aangelegenheden en Pedagogische en Didactische Vorming (Voortzetting), blz. 603
Sprekers : de heren C. De Clercq, W. Seeuws, R. Declercq, A. Diegenant, mevrouw L. Detiège, de heren D. Vervaet, R. Windels, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, E. Beysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 627

Nr. 21 **21 februari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 629

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Mediabeleid, blz. 629
Sprekers : de heren J. Bosmans, verslaggever, I. Van Belle, C. De Clercq, J. Van Elewyck, E. Beysen, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur

Regeling van de werkzaamheden, blz. 642

Nr. 22 **21 februari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 643

Interpellaties (R.v.O. art. 67)
Indiening, blz. 643

Dringende vraag (R.v.O. art. 66, 5)
Dringende vraag van de heer G. Temmerman tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over zijn initiatieven inzake afsluiting, wegens wanbetaling, van de nutsvoorzieningen elektriciteit, gas en water tijdens de strenge winterperiode, blz. 643

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 644

Hoofdelijke stemming, blz. 645

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 646

Hoofdelijke stemming, blz. 647

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 648

Hoofdelijke stemming, blz. 649

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)

— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 650

Sprekers : de heren J. Gabriels, W. Seeuws, J. Somers, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, J. Van Elewyck, G. Temmerman

Hoofdelijke stemming, blz. 673

Sprekers : de heren G. Geens, Voorzit-

ter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, J. Van Elewyck, E. Beysen, A. De Beul, G. Verhaegen

Ontwerp van decreet betreffende de milieuvergunning

— 291 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Voorstel tot wijziging in verwijzing naar Commissie, blz. 675

Sprekers : de heren J. De Seranno, A. De Beul

Regeling van de werkzaamheden, blz. 675

Bijlagen

Begrotingstabellen, blz. 677

18e vergadering

Dinsdag 19 februari 1985
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer J. Pede

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

H. Boel, C. Boeraeve-Derycke, J. De Bremaeker, K. Dillen, C. Marchand, G. Marmenout, H. Suykerbuyk, R. Vannieuwenhuyze, J. Verniers ; gezondheidsredenen.

W. Demeester-De Meyer, L. Pans, J. Valkeniers, L. Van den Bossche ; buitenslands.

M. Panneels-Van Baelen ; familieverbindingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

– 11 (1983-1984) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

– 11-A (1984-1985) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

– 11-B (1984-1985) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

– 8 (1984-1985) – Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)

– 7 (1984-1985) – Nr. 1 (Algemene toelichting)

TOEGEVOEGDE INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

BIJSTAND AAN PERSONEN

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat. Wij behandelen thans de materie waarvoor Minister Steyaert bevoegd is, met name bijstand aan personen.

De heer De Groot, verslaggever over de eerste en de tweede aanpassing van de begroting 1984, heeft het woord.

De heer E. De Groot, verslaggever : Mijnheer de Voorzitter, indien u het toestaat, zou ik willen verwijzen naar het verslag, aangezien deze aanpassingen zonder opmerkingen werden aangenomen en eenparig goedgekeurd.

Ik wil er echter wel op wijzen dat in het gedeelte betreffende de aanpassing, pagina 11, alinea 2, een fout is geslopen. Er staat : „het betreft de secties 18 en 66”. In werkelijkheid is het : „het betreft de secties 14,55,56,57,58 en 59”.

De Voorzitter : Hiermede zal rekening worden gehouden.

De heer Van Wambeke, verslaggever over de begroting 1985, heeft het woord.

De heer H. Van Wambeke, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Gemeenschapsminister, collega's, met een totaalbedrag van 15,692 miljard frank in titel 1 bekleedt de begroting „bijstand aan personen” een bijzondere plaats in het geheel van de uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap. Deze begroting heeft betrekking op een uiterst kwetsbaar segment van onze samenleving : de minder-validen, de bejaarden, de gezinnen en kinderen, de jeugd, de kansarmen, kortom vaak de meer zwakkeren die zich het moeilijkst schrap kunnen zetten tegen een langdurige economische crisis. De gevolgen van deze crisis op deze sector zijn tweevoudig : enerzijds is het onmogelijk de groeiende noden volledig op te vangen, anderzijds is het een zeer arbeidsintensieve sector, waar de financiële moeilijkheden een van de dagelijkse zorgen uitmaken en er oorzaak van zijn dat al het nodige personeel niet kan worden ingezet.

Bovenop de begrotingsbeperkingen komen nog de institutionele problemen die niet werden opgelost door de staats hervorming van 1980 : denken wij aan de individuele tegemoetkomingen aan minder-validen, aan het bestaansminimum, aan de organieke OCMW-wet, aan het migrantenbeleid dat nationaal is gebleven ; wij kunnen er hier nog de strubbelingen aan toevoegen die geregeld aan de oppervlak-

Van Wambeke

te komen met betrekking tot de jeugdbescherming en het Rijksfonds voor de Sociale Reclassering van Mindervaliden. Bovendien moet men ook in eigen boezem durven kijken en zich afvragen of in 1981, bij de bevoegdheidsverdeling onder de leden van de Executieve de logica steeds strikt werd gevolgd. De welzijnszorg in strikte zin bevat uiteraard nog andere terreinen dan degene die nu gegroepeerd zijn in „bijstand aan personen”. Overlappingsen moeten te allen prijze worden vermeden, de interne bevoegdheden moeten, bij een volgende samenstelling van de Executieve, nog scherper afgelijnd worden : uit een vierjarig experiment moeten de nodige lessen durven getrokken worden.

Wie de vergelijking maakt tussen de vier begrotingen die door de eerste Executieve werden ingediend, wordt toch getroffen door de gevoelige stijging van de kredieten voor gehandicaptenzorg : van 5,144 miljard frank in 1982 en 5,874 miljard frank in 1983 verwezenlijkte bestedingen, over 6,5 14 miljard frank aangepaste kredieten in 1984 naar 7,355 miljard frank voor de begroting 1985, hetzij een stijging met meer dan 40 procent. Het is dan ook niet toevallig dat de Gemeenschapsminister in de Commissie werd gelukkigwensend, niet alleen wegens het gevoerde beleid, maar ook om haar nieuwe beleidsnota, waarvan de commissieleden hoopten dat zij vlug ook door de Executieve zou worden overgenomen en ter bespreking voorgelegd aan de Commissie.

Deze beleidsnota die enerzijds een poging is om het geheel van de gehandicaptenzorg te omvatten en die anderzijds ook tegemoet komt aan de emancipatie- en participatiegedachte van de gehandicapten, werd vooraf ter advies voorgelegd aan de Vlaamse Hoge Raad voor Mindervaliden. Eerlang krijgen de Commissie en Vlaamse Raad derhalve de gelegenheid om dieper in te gaan op deze beleidsnota.

De tweede grote brok gaat naar het gezin. De stijging over de vier jaar is hier minder spectaculair : van 3,976 miljard frank in 1982 naar 4,629 miljard frank in 1985, hetzij minder dan 20 procent. Binnen deze sectie gaat het

grootste deel, met name 2,8 18 miljard frank naar de diensten voor gezins- en bejaardenhulp en 1,752 miljard frank naar de instelling „Kind en Gezin”, die als instelling evenwel nog niet operationeel is. Hier is zeker nog een grote nood die, op basis van de beschikbare kredieten, niet kan opgevangen worden. Het is een probleem dat niet alleen de commissieleden, maar iedereen moet ter harte gaan. Beperken wij ons tot één aspect ervan, met name de verlenging van de gemiddelde levensduur en de vergrijzing van de bevolking.

Uit een studie van de GERV blijkt dat, bij vergelijking over de periode 1946-1949 tot 1979-1982 de gemiddelde levensduur voor mannen bij de geboorte met 8 jaar blijkt te zijn verlengd en voor vrouwen met bijna 10 jaar. Concreet betekent dit dat het gemiddeld aantal te verwachten levensjaren, volgens de sterftetabel 1979-1982, voor een pasgeboren jongen 70 jaar bedraagt en voor een pasgeboren meisje bijna 77 jaar. Projecteren wij de huidige lage en ontgoochelende geboortecijfers en de cijfers van de gemiddelde levensduur naar het jaar 2000 toe, dan mag men zich eraan verwachten dat het aantal bejaarden van 60 jaar en ouder circa 20 procent van de bevolking zal uitmaken, met andere woorden, bijna even groot zal zijn als het aantal jongeren van minder dan 20 jaar. Zonder hier nu dieper te willen ingaan op de problematisch geworden vervanging van de generaties, moet men er nu al rekening mee houden dat vooral de bejaardenhulp in de komende jaren nog zal groeien. De Gemeenschapsminister is van oordeel dat bejaarden zo lang mogelijk in hun natuurlijk milieu moeten kunnen blijven, wat echter voor gevolg heeft dat de bejaardenzorg thuis in stijgende lijn zal gaan. Hoewel naast de normale Diensten Gezins- en Bejaardenhulp op dit ogenblik reeds 550 helpers via het Interdepartementeel Fonds en circa 1.500 via DAC-projecten op dat terrein werkzaam zijn, is het duidelijk dat via deze opsloringsprogramma's alle noden niet kunnen gelenigd worden. De wervingsstop heeft hier zeer nadelige gevolgen.

In verband met de bejaardenzorg moeten nog twee klemtonen worden

gelegd. In de Commissie kwam onder meer het probleem van de warme maaltijden ter sprake omdat de kredieten hier verminderd werden. De Gemeenschapsminister drong aan op een grotere selectiviteit vanwege de betrokken OCMW's ; op moeilijke ogenblikken als degene die wij nu beleven, moet men durven verantwoordelijkheid nemen en in de eerste plaats de beschikbare middelen besteden aan hen die het ergst getroffen zijn. Een ander punt, dat weliswaar niet direct ter sprake is gekomen in de Commissie, heeft betrekking op de toestand van de bejaarden in de bejaardenhomes. Verhalen als deze over de mensonwaardige toestanden in het bejaardentehuis „Carpe Diem” in Deurne, waarvan wij hopen dat het een enige uitzondering is, doen de vraag naar inspectie en controle stellen. Hoe gebeurt deze ? Kan de Minister ingrijpen ?

Het derde grote luik van de begroting is bestemd voor de jeugdzorg, waarvan de kredieten gestegen zijn van 2,340 miljard frank in 1982 tot circa 2,980 miljard frank in 1985, hetzij met iets meer dan 25 procent. Het leeuwenaandeel gaat hier naar de uitvoering van de wet van 8 april 1965 op de gerechtelijke bescherming van de minderjarigen, terwijl ook het krediet voor de jeugdbeschermingscomités gevoelig werd verhoogd.

Resumerend kan men stellen dat bijna de helft van de begroting bestemd is voor zorg aan mindervaliden, ongeveer 30 procent voor gezinsaanlegenheden en bijna 20 procent voor jeugdzorg. Anders voorgesteld kan men zeggen dat meer dan 60 procent gaat naar residentiële of gezinsvervangende voorzieningen of plaatsing in instellingen, één derde is bestemd voor ambulante persoons- en gezinsondersteunende voorzieningen, met andere woorden voorzieningen om de persoon in zijn eigen milieu te helpen en de draagkracht van het gezin te versterken, de rest is bedoeld voor gezinsaanvullende voorzieningen, met name voor dagopvang en opvang van korte duur.

Tot besluit zou ik willen terugkeren tot de eerste beschouwingen van dit verslag, waar ik wees op de gevaren

Van Wambeke

van een te langdurige crisis op een bepaald deel van de bevolking, te weten de kansarmen die recht hebben op een nog grotere zorg van ons allemaal. Wij moeten ons dringend buigen over een concreet actieprogramma en wij kunnen hierbij zeker putten uit de „voorstellen van een beleid tegen armoede en bestaansonzekerheid in België” zoals die in 1983 werden geformuleerd door de Koning Boudewijnstichting. In de eerste plaats zal het erop aankomen een preventieve strategie te ontwikkelen, waarbij de OCMW's in de eerste lijn moeten opereren. Hierbij stuiten wij uiteraard op de bevoegdheidstoewijzing die in zeer grote mate nationaal is gebleven. Voorts moet er gedacht worden aan aangepaste en vooral vereenvoudigde voorzieningen. De meeste burgers lopen al verloren in de doolhof van wetgevingen en reglementeringen, van instellingen en organisaties allerhande die zich moeten uitspreken over of inlaten met één bepaald dossier. Welnu, een bepaalde categorie burgers ziet het hier helemaal niet meer zitten en heeft reeds vooraf de strijd opgegeven : wij moeten dringend naar een heroriëntering en vooral een vereenvoudiging en versoepeling. Verder moet ervoor gewaakt worden dat personen in moeilijkheden de nodige bestaansmiddelen krijgen.

Wij hebben een uiterst fijn sociaal raderwerk uitgebouwd ; wij moeten er evenwel voor zorgen dat niemand door de nooit helemaal te vermijden mazen van het net zou vallen. Ten slotte moeten wij de mogelijkheden scheppen voor een betere maatschappelijke integratie van bepaalde bevolkingsgroepen : dit zijn de bejaarden, die de laatste jaren voorzeker een bijzondere aandacht hebben genoten, maar ook de migranten, de verslaafden, de door de jeugdrechter geplaatste kinderen, de kinderen die omwille van allerlei situaties niet de onbekommerde jeugd hebben genoten die de meesten onder ons wel ten deel is gevallen.

Ronden wij dit verslag af met de mededeling dat de begroting in de Commissie eenparig werd aangenomen. (Applaus)

De Voorzitter : De heer Vandenhove heeft het woord.

De heer M. Vandenhove (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, collega's, bij de aanvang van mijn toespraak verwijs ik even naar wat de heer Schiltz, lid van de Vlaamse Executieve, hier op 13 december 1984 verklaarde naar aanleiding van de behandeling van de begroting 1985. De Gemeenschapsminister van financiën en begroting stelde toen onomwonden dat de Vlaamse Gemeenschap niet vertroeteld werd vanwege de centrale overheid en voor tal van materies op haar honger blijft.

Daarom juist kan ik wel enig begrip opbrengen voor de te zwakke toename van de kredieten voor het keren van de lopende uitgaven van de deelbegroting 1985 zoals voorgelegd door de Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg. Ten opzichte van 1984 evolueert het in Titel I, van de secties 55 tot en met 59 van 14 miljard 506 miljoen frank naar 15 miljard 692 miljoen frank of een kredietverruiming van 1 miljard 186 miljoen frank, hetzij een verhoging van 8 procent.

Mevrouw de Gemeenschapsminister zal zich ongetwijfeld nog herinneren wat bij het inhaken op de bespreking van de deelbegroting voor de bijstand aan personen van het dienstjaar 1984 werd gesteld door de toenmalige verslaggeefster, mevrouw Demeester-De Meyer. Deze laatste vond dat het noodzakelijk zou zijn in de eerste plaats zorg te hebben voor de meest marginale en de meest kwetsbaren en in de tweede plaats de ter beschikking gestelde middelen naar best vermogen te verdelen om zo goed mogelijk op de nieuwe noden te kunnen inspelen.

Ik heb eraan gehouden die wijze aanbeveling in herinnering te brengen en ik was zeer gelukkig dat de huidige verslaggever, de heer Van Wambeke dezelfde echo heeft laten horen.

Het heeft immers niet zolang geduurd vooraleer die nieuwe noden om de hoek kwamen kijken en ongehoord snel omvang namen. De steeds maar woekerende economische crisis, met haar nasleep van niet te stuiten werkloosheid, de onnoemelijke sociale po-

litiek van de regering Martens V grotendeels opgedrongen door middel van bijzondere machten op zwijgen van de parlementsleden die tot de meerderheidscoalitie behoren, met als klap op de vuurpijl die barre lange winter samenvallend met harder aankomende nieuwe huurlasten en onbetaalbaar geworden huishoudelijke brandstoffen en voedingswaren.

Een nieuwe armoede heeft zich in onze muren genesteld, een nieuwe armoede die de meest kwetsbare medeburgers de weg van het OCMW opstuurt. Die nieuwe armoede grijpt ook in Vlaanderen om zich heen en maakt slachtoffers, die daardoor aangewezen zijn op nog andere redplanken dan deze van het OCMW en die het namelijk moeten hebben van wat geborgen ligt in bepaalde posten van de deelbegroting betreffende de bijstand aan personen.

Zonder uit het oog te verliezen dat vandaag de dag ook intellectuele waarden en behoeften in het gedrang komen, pleit ik evenwel voor een prioritaire benadering van de sociale en materiële noden tot zolang er geen economische kentering in zich is.

Om daar tegenaan te gaan beschikt de Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg over kredieten die nauwelijks een toename met 8 percent halen ten opzichte van het voorgaande jaar. De gewenste combativiteit, vooropgesteld tot besluit van mijn betoog betreffende de deelbegroting van het dienstjaar 1984, kan ik er dus niet in herkennen.

Wel werden er heel wat ministeriële teksten verspreid over het gevoerde en te voeren beleid en was ik wel toevallig aangenaam verrast om dat gevat antwoord naar aanleiding van de vraag van de heer Suykerbuyk, vraag nummer 12 van 6 december 1984, betreffende de bezuinigingsmaatregelen ten aanzien van het Rijksfonds voor Sociale Reclassering der Mindervaliden. „Maar woorden zijn geen oorden”, klinkt het volgens een Vlaams spreekwoord.

Mevrouw de Minister, de jongste tijd hebt u inderdaad heel wat teksten vrijgegeven, hoopgevende teksten, die ongetwijfeld op goede bedoelingen

Vandenhove

stoelen, doch ook teksten die de lezer van spijt naar ontgoocheling kunnen leiden.

Voorafgegaan door een 60+ gids die van Vlaamse eigenheid getuigt, werd een epos verspreid ter aanmelding van een nieuw Vlaams gehandicaptenbeleid. In feite is dit laatste een bundeling van beleidsopties of de verklaring voor emancipatorisch, participatief en optioneel systeem om de handicaptensector een grondige vernieuwingsbeurt te geven. In menig opzicht een merkwaardig stuk denkwerk met evenwel ook een keerzijde aan de medaille.

Er wordt een ingrijpende vernieuwing vooropgesteld, omdat onvoorstelbaar veel maatschappelijke waarden aan het veranderen zijn, omdat de sociale behoeftenkaart aan hertekening toe is en omdat de wijzigingen in de structuur van het institutioneel bestel te vergen.

Goed dan, maar dat het ernst weze het Vlaams gehandicaptenbeleid eens en voorgoed onder één enkel gezag te plaatsen en het zolang betrachte enig basisdossier waar te maken. Uitstekend is de idee om een Vlaams Fonds voor de Gehandicaptenzorg te willen oprichten en er al de gesubsidieerde voorzieningen aan te verbinden. Een aantal gezinsondersteunende maatregelen verdienen te worden onderschreven, vooral dan de uitbouw van eigentijdse extra-murale diensten.

Toch kan ik me niet van de indruk ontdoen dat het een beleidsaanbod wordt dat in het keurslijf van gevestigde verhoudingen dreigt te blijven steken en te weinig afgestemd zal zijn op wat leeft aan de basis of die basis vertegenwoordigt. Mijns inziens ontbreken in die nota duidelijke afspraken betreffende de thuisbegeleiding en het begeleid wonen. Ik hoop dat eerlang de kans zal worden geboden om dat epos op het werkveld en op parlementair vlak volledig door te lichten en uit te praten.

Terug naar de begroting, meer bepaald naar sectie 58 — zorg voor minder-validen. Voor deze aangelegenheid is 7,250 miljard frank uitgetrok-

ken ter stijging van het Fonds 81. Op 105 miljoen frank na vormt dat de totaliteit van de uitgaven bij sectie 58 of 46 procent van de lopende uitgaven van de gehele deelbegroting voor de bijstand aan personen.

Daarin ligt trouwens ook de sterkste krediettoename besloten, namelijk 11 procent tenoverstaan van dezelfde begrotingspost van het dienstjaar 1984. Wetende dat het aantal opvangplaatsen de jongste jaren constant is gebleven — om en bij de 16.800 — is het derhalve enkel financieel gaan bewegen, de richting uit van het verzorgende personeel. Wel te verstaan worden **daarmede** bedoeld de voltijdse bezoldigde krachten, met uitsluiting van de niet in de sector bezoldigde BTK- en DAC-medewerkers. Mevrouw de Minister, gelieve te willen uitleggen wat precies die budgettaire uitstijging noodzaakt ?

Belangrijk is niet zozeer te weten dat voor de thuisbegeleiding vijfmaal meer wordt (voorzien dan het jaar voordien, maar wel of die 100 miljoen frank zullen volstaan om de uitbouw van de extra-murale voorzieningen voldoende armslag te geven. Het blijft immers dat de middelen slechts gedeeltelijk getapt werden uit de kredieten bestemd voor de sector van de residentiële verzorging. Mijn vraag : zijn er voldoende waarborgen dat de 40 miljoen frank voor thuisbegeleiding en de 60 miljoen frank voor vormen van begeleid wonen, zullen worden aangewend om in de welzijnszorg te komen tot ambulante voorzieningen naar autonoom en pluralistisch model ?

Even stilhouden bij sectie 56 — artikel 33.01.02 betreffende de kredieten te verstrekken aan de Centra voor **Maatschappelijk Werk**. De onbeduidende krediettoename van 5 procent of 12 miljoen frank in absolute cijfers, heeft onaangenaam getroffen. In een passus **van mijn** betoog had ik het over de opmars van de nieuwe armoede, veelal de samenloop van ongelukkige materiële en morele omstandigheden. Is het met dergelijke middelen dat die beangstigende uitbreiding van nieuwe armoede zal gestuit worden ? Om daar tegen aan te gaan moeten de Centra voor Maatschappelijk Werk

beter dan ooit aan hun trekken komen. Redelijkerwijze mocht een veelvoud van het toenameprocent worden verwacht. De realiteit vergt het.

Indien het probleem **ook u** beangstigt, en dat zal het wel, mevrouw de Minister, stel het dan niet voor alsof enkel de budgettaire moeilijkheden het niet zouden toelaten enige **personeelsuitbreiding** te subsidiëren. Was er echt geen enkele mogelijkheid om daarvoor wat meer middelen samen te trekken om heftiger tegen die acute toestand te kunnen optreden ?

Onder sectie 55 — artikelen 33.02.02 en 43.01.02 zijn de kredieten opgenomen betreffende de gezins- en bejaardenhulp, goed voor 2,226 miljard aan privé-organisaties en 593 miljoen frank aan de openbare organisaties gegroeid in de schoot van de OCMW. Eveneens gezien in het kader van de slag tegen de voortschrijdende nieuwe armoede zijn de krediettoenames van amper 2 procent niet van aard om erover naar huis te schrijven.

Het is een onomstootbaar feit dat die diensten minder dan ooit weg te denken zijn uit het maatschappelijk bestel. Zo zult u ook weten, mevrouw de Minister, dat de openbare overheid niet weinig teert op de financiële bereidheid van de organiserende verenigingen. Deze laatsten kunnen zich niet meer veroorloven die diensten op te geven en moeten dan maar doorslikken.

Dat mag toch niet langer. Er is nood aan een verhoging van de forfaitaire subsidie per werkelijk gepresteerd uur. Het wordt tijd het aantal subsidiëerbare uren opnieuw voor uitbreiding vatbaar te maken. U weet ook dat de diensten voor gezinshulp voor onoverzienbare wachtlijsten zijn geplaatst, door het drukker verwijzen naar de ambulante dienstverlening ingevolge de afbouw van de hospitalisatiebedden en de te zware persoonlijke opleg bij ziekenhuisopname.

Het wordt wellicht ook tijd om over te gaan tot het officieel maken van de poetsdienst. Bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zijn er geen gelden beschikbaar voor dergelijke diensten. Complementair aan de gezins- en bejaardenhulp is ook die aan-

Vandenhove

gelegenheid niet meer weg te denken. Het ware één van uw grootste verdiensten, mocht u in Vlaanderen doorbreken met die idee. Uw standpunt terzake wacht ik benieuwd af, mevrouw de Minister.

Daarmede heb ik de materie bestreken die me in deze deelbegroting het meest heeft aangesproken. Ik dank u reeds bij voorbaat, mevrouw de Minister, om de antwoorden die u me zult willen verstrekken. **(Applaus)**

De Voorzitter: De heer De Groot heeft het woord.

De heer E. De Groot (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, sta mij toe eerst de verslaggever te feliciteren voor zijn verslag. De begroting die wij nu bespreken is geen begroting van economische zaken of van financiën. Het gaat hier niet alleen om naakte cijfers, achter elk cijfer in deze begroting gaat een gevoel schuil. Een toename of een vermindering van de meeste posten op deze begroting van gezins- en welzijnszorg veroorzaakt een positief of een negatief gevoel bij degenen die niet meer vooruit kunnen, om reden van invaliditeit, van ouderdom of van marginaliteit.

Het voeren van een welzijnsbeleid is echter niet enkel een kwestie van het hart, het is tevens een kwestie van financiële mogelijkheden. Zoals voor alle andere deelgebieden van het politiek beleid, is men ook hier gebonden door de kunst van het mogelijke, zoals Bismarck de politiek betitelde.

Het is opvallend dat het sociaal opvangnet dat men in het verleden gecreëerd heeft, tamelijk goed werkte in tijden toen door de economische expansie steeds nieuwe mogelijkheden ontstonden, ook voor de welzijnszorg. Nieuwe structuren en nieuwe mogelijkheden werden uitgebouwd zonder dat men zich bekommerde om de toekomst, zonder dat men dacht aan het aanleggen van reserves die nochtans noodzakelijk zijn om de verworvenheden, die grootse verwachtingen hadden geschapen bij de betrokkenen, te bestendigen. Om reden van politiek succes vond men het interessanter om

de binnenstromende gelden zo vlug mogelijk weer rond te strooien.

Wanneer wij dan in een diepe economische crisis duikelden en de leningslasten zo hoog waren opgelopen dat ze rampzalig werden, kwam men tot bezinning. Dit had tot gevolg dat een aantal voorzieningen voor de zwakken van onze maatschappij moesten worden verminderd. De betrokkenen hadden echter op deze voorzieningen hun verwachtingen gebouwd en moesten nu vaststellen dat vadertje Staat toch niet over een onuitputtelijk vermogen beschikte.

We moeten vaststellen dat het systeem slecht werkt op het moment dat de nood tengevolge van de crisis het hoogst is en de armoede voor een deel van de bevolking toeneemt.

Laat dit voor ons een les zijn voor de toekomst opdat, wanneer opnieuw een voldoende groot economisch draagvlak een expansie van de welzijnszorg mogelijk zal maken, er zou worden gedacht aan het aanleggen van een appeltje voor de dorst.

Zo zullen de zwakken van onze maatschappij erop aankunnen dat datgene, waar zij voor hun welzijn op rekenen, zowel in goede als in slechte tijden aanwezig zal zijn. Men zal dan de armoede preventief kunnen bestrijden.

Mevrouw de Minister, het is moeilijk te zeggen welk onderdeel van uw departement belangrijk is en welk minder. Nochtans vergen vooral de gehandicaptenzorg en de bejaardenzorg bijzonder onze aandacht, zonder te stellen dat de andere deelgebieden minder belangrijk zijn.

Sommigen delen onze maatschappij in twee categorieën op, enerzijds de validen en anderzijds de invaliden. We moeten echter beseffen dat deze indeling louter fictief is. Sommigen hebben het ongeluk met een min of meer zware handicap te worden geboren. Ook kan een volmaakt gezonde persoon tengevolge van ziekte of ongeval voor de rest van zijn leven invalide worden. De harde werker met een goed inkomen kan aldus op korte termijn worden veroordeeld tot gedwongen rust met een minimuminkomen.

Voor eenieder zal het dan ook wel duidelijk zijn dat we solidair moeten zijn met de gehandicapten.

Een handicap is steeds een belasting die niet alleen fysieke of psychische moeilijkheden met zich meebrengt maar ook vaak financiële tengevolge van de lasten en de kosten van deze handicap.

Wat het vervangingsinkomen van de invaliden betreft kan men in zekere mate in moeilijke tijden rekening houden met het gezinsinkomen. Dit mag echter geenszins het geval zijn met de vergoeding van de kosten die voortvloeien uit de handicap zelf.

De diaspora van verschillende diensten die zich met gehandicaptenbeleid bezighouden, maken dat indien de invalide zijn rechten wil laten gelden hij talloze documenten moet invullen. Omdat de fysieke of de psychische handicap al deze formaliteiten vaak zeer moeilijk maakt, meen ik dat het aanleggen van een centraal dossier per invalide de zaken veel gemakkelijker zou maken.

Wat het eigenlijke beleid betreft, menen we dat de gehandicapte zoals trouwens de bejaarde, zoveel mogelijk moet worden geholpen om in zijn milieu te blijven. Wij zijn de Minister dankbaar omdat ze in die zin werkt. We stellen dan ook met tevredenheid vast dat voor thuisbegeleiding en begeleid wonen voor gehandicapten dit jaar ongeveer 80 miljoen frank meer zal worden besteed dan vorig jaar. Dit is nog wel geen reuzegroot bedrag maar men moet werken volgens zijn financiële mogelijkheden. Het is in ieder geval een grote stap voorwaarts. Gezinsbegeleiding is in dit geval eveneens van groot belang.

Voorts moeten wij er blijven naar streven dat de gehandicapte zoveel mogelijk in de maatschappij geïntegreerd blijft.

Zoals de gehandicapte moet ook de bejaarde zoveel mogelijk in zijn eigen milieu blijven. Bedeling van warme maaltijden en bejaardenhulp aan huis zijn belangrijke pijlers om dit mogelijk te maken. De experimentele alarminstallatie, waarover de Minister in de Commissie heeft gesproken,

De Groot

zal er eveneens toe bijdragen risico-bejaarden meer onafhankelijkheid te geven en vooral de geruststelling dat hij, mocht dit nodig zijn, onmiddellijk de hulpdiensten kan bereiken. In heel wat gevallen is hulp van een bejaardenhelpster een viertal uren per week reeds voldoende om de bejaarde onafhankelijk in zijn woning te laten.

De bejaardenproblematiek zal trouwens in de toekomst nog acuter worden gewoon — zoals wij allen weten — door de demografische evolutie van onze bevolking. Aangezien het aantal tachtig-plussers sterk stijgt zullen, naast de uitbreiding van maatregelen voor thuishulp, ook steeds meer plaatsen in bejaardentehuizen noodzakelijk zijn. Ik veronderstel dan ook — en de verslaggever heeft er daarstraks al — **lusie** op gemaakt — dat wij allen met ontsteltenis vernomen hebben wat onlangs in een bejaardentehuis van het Antwerpse gebeurde. Wij kunnen niet aanvaarden dat met onze bejaarden op dergelijke wijze wordt gehandeld. Deze bejaarden verkeren in een uiterst zwakke positie, dikwijls ook omdat zij maar half beseffen wat er met hen of met hun geld gebeurt en wanneer zij het wel beseffen, dan gaan zij dikwijls door een soort hel van angst zonder zich **teweer** te kunnen stellen, zonder te weten waar zij naartoe moeten. Het is dan ook betreurenswaardig dat dergelijke feiten, die door enkelingen worden gepleegd, een smet werpen op het blazozen van talloze directies en verplegenden die zich met hart en ziel inzetten om de bejaarden een gelukkige oude dag te bezorgen.

Het lijkt dan ook noodzakelijk op strengere inspecties aan te dringen. Ik bedoel daarmee niet het aanstellen van meer ambtenaren-inspecteurs maar wel het verbeteren van de controles. Wij kunnen onze bejaarden toch niet overlaten aan die enkele haaien die slechts op gewin zijn gesteld.

Tot slot, mevrouw de Minister, wou ik het nog even hebben over de Centra voor Welzijnswerken. Vooreerst had ik graag vernomen op welke gronden het **ondscheid** in subsidie werd bepaald tussen het Pluralistisch Overleg

Welzijnswerk en het Verbond van Instellingen voor Welzijnswerk. Is het de bedoeling in de toekomst de subsidies voor beide koepels gelijk te schakelen ?

Mag ik u ook vragen, mevrouw de Minister, voldoende aandacht te besteden aan de PMG's. Wij moeten immers constateren dat er in 1985 nog steeds een groot aantal misverstanden en een grote onwetendheid op het gebied van de anticonceptie bestaat, hoe onwaarschijnlijk dit ook lijkt. De seksuele relatietoornissen zorgen ook voor en groot percentage van de echtscheidingen. Wij menen dat ook dat een deskundige begeleiding ter zake belangrijk is en aangewezen blijft voor onze samenleving. **(Applaus bij de CVP en de PVV)**

De Voorzitter : De heer Deneir heeft het woord.

De heer A. Deneir (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, eerst en vooral wil ik de verslaggever feliciteren voor de wijze waarop bij de besprekingen in de Commissie naar voor heeft gebracht. Bij die felicitaties wil ik onmiddellijk de persoon van de Minister en haar beleid betrekken. Het beleid van mevrouw de Minister geeft blij kvan deskundigheid, inzicht, besluitvaardigheid en gerichtheid op vernieuwing. Wij verhelen niet dat wij daar achter staan. Dit beleid is in de huidige tijd, met de beperkte mogelijkheden, een streven naar een maximale verwezenlijking van het welzijn.

Naar aanleiding van deze uiteenzetting wil ik vooral bij twee bijzondere groepen stilstaan, namelijk de groep van de bejaarden en deze van de minder-validen.

Iedereen van ons weet, dat is hier reeds, zij het dan met andere woorden, gezegd dat het bijzondere risicogroepen zijn. Eén zaak is jammer, namelijk dat het belangrijkste aspect, met name het inkomen van deze groepen, voor en zeer groot deel een nationale materie is gebleven zodat wij hier slechts over deelaspecten van het beleid kunnen spreken. Die deelaspecten zijn uiterst belangrijk voor de Vlaamse Gemeenschap en bijgevolg ook voor de Minister die belast is met

de verantwoordelijkheid ten aanzien van deze groepen. Wij kunnen niet verhelen dat het onmogelijk is een globaal, georganiseerd beleid op te zetten omdat de ene bevoegdheid de andere doorkruist. Bepaalde maatregelen hebben dit in alle duidelijkheid onderstreept.

Wanneer wij spreken over bejaarden dan denken wij automatisch aan een hoge leeftijd, aan het niet meer economisch actief zijn. Deze groep neemt toe omdat de mensen, gelukkig voor velen, langer leven. Een element dat tot toename bijdraagt en dat zeer dikwijls over het hoofd wordt gezien is de verlaging van de pensioenleeftijd. Of wij willen of niet, sociologisch wordt de groep bejaarden groter door het feit dat er een verschuiving is naar beneden van die pensioenleeftijd. Dat brengt met zich dat er een steeds groter aantal personen op een smaller relatiepatroon gaan leven. Iedereen weet dat het versmallen van een relatiepatroon met zich brengt dat men gemakkelijker gemarginaliseerd wordt.

Wanneer wij het bejaardenbeleid bespreken dan moeten wij duidelijk rekening houden met dit nieuwe verschijnsel. Een belangrijk deel van die gepensioneerden beschikt nog over een relatief behoorlijk inkomen. Zij zullen, doordat zij economisch niet meer actief zijn uit een reeks activiteiten worden gestoten. Zij ervaren gaandeweg ook wat het betekent te moeten leven met een kleiner wordend inkomen. Want van brugpensioen overstappen op pensioen is principieel een achteruitgang.

Eén van de grote denkfouten die worden gemaakt, wanneer over bejaarden wordt gesproken, is dat men bejaard zijn gelijk stelt met ziek zijn. Uit onderzoeken blijkt, wat wij ook uit eigen ervaring weten, dat bejaarden zeer lang zelfstandig kunnen blijven.

Om dat te ondersteunen is het uw bedoeling, mevrouw de Minister, dat hebben wij al meermaals ervaren, een net uit te bouwen van kwalitatief hoogstaande extra-murale zorg en voorzieningen.

Niemand kan loochenen dat de uitbouw van de bejaardenhulp van het

D eneir

allergrootste belang is voor het behoud in eigen milieu, wat kan anders de betekenis zijn van de woorden „de uitbouw van een hoogstaand net van extra-murale zorg”. Wij kunnen niet voorbijgaan aan het feit dat niettegenstaande alle inspanningen de vraag groter is dan het aanbod. Wij weten ook dat belangrijke percentages van mensen van wie de vraag niet kon worden beantwoord, nadien tot opname gedoemd werden.

Bejaardenhulp is een kostelijke post, maar wie het behoud in eigen milieu voorstaat — en niemand van ons zal dit betwisten — moet weten dat de opname van bejaarden voor de Gemeenschap nog veel kostelijker is en voor de bejaarden alleszins pijnlijker. Daarom vragen wij u, mevrouw de Minister, uw inspanningen voort te zetten opdat vraag en aanbod in evenwicht zouden komen.

Een ander hulpmiddel voor het behoud van de bejaarden in eigen milieu is de maaltijdverstrekking. U hebt, mevrouw de Minister, aangekondigd dat u op dat stuk strenger gaat optreden. U hebt nog gelijk ook. Op dit, maar ook op andere gebieden, hebben wij een hele wetgeving uitgebouwd die voorzieningen allerhande creëert. Toch moeten wij eerlijk toegeven dat ondanks de grote middelen die werden ingezet, wij er niet altijd in geslaagd zijn de meest marginalen voor wie de voorzieningen zijn bedoeld, te bereiken. Dat is hier zo, maar ook op andere gebieden.

Over de huisvesting en alles wat daarmee samenhangt zal ik het vandaag niet hebben, want daartoe krijgen wij nog de kans over enkele weken.

Mevrouw de Minister, het experiment met het alarmsysteem dat u opzette en waarnaar ook de heer De Groot verwees, vind ik in de context van extra murale zorg ook zeer positief. Het kan een hulpmiddel voor fysieke en psychische beveiliging worden. Na evaluatie en eventuele aanpassing moet het concrete vorm kunnen krijgen.

Maar ik zou ook willen pleiten voor andere vormen van alarmsystemen. Ik

zou die willen zien tot stand komen dank zij een gezonde onderlinge samenwerking tussen de vele diensten en vrijwilligers. Zij moeten alert zijn voor de eerste tekenen van verzwakking van de sociale positie. Ik druk het zo uit om te onderstrepen dat het niet alleen gaat om de financiële situatie van het gezin of de persoon, maar over de globale situatie.

O.C.M.W., ziekenfonds, buurtwerk, de dienst voor eerstelijnszorg en zoveel anderen hebben hier een belangrijke signaalfunctie. Ze moeten leren dat het niet ieder voor zich is. Want alzo brengen zij mensen in problemen die in veel gevallen kunnen voorkomen worden.

Ik meen in elk geval dat dit één van de stappen is die moet worden gezet. Veel mensen die nu in nood geraken kennen en deel van hun rechten niet. Ieder van ons ervaart dat regelmatig en soms smalend gezegd dat, indien men een bereidwillig parlementslid vindt, die dat wel zal oplossen. Daarop kunnen wij niets anders zeggen dan dat het betreurenswaardig is dat inderdaad een parlementslid moet ontdekken dat die mensen een hele reeks rechten hebben terwijl er tientallen diensten bestaan die mits goede samenwerking die personen wel tot de uitvoering van hun rechten kunnen brengen. Ik herhaal het, het is belangrijk dat er op dat stuk geijverd wordt opdat ook zij hun functie op het terrein van het voorkomen van vele ellende zouden onderkennen.

Ik zou ook nog even willen stilstaan bij het gehandicaptenbeleid. Wij kunnen niet verhelen dat er rond het gehandicaptenbeleid veel te doen is. Nochtans, logisch aansluitend bij wat ik bij het begin van mijn uiteenzetting heb gezegd, meen ik dat wij kunnen vooropstellen dat u een goed beleid voert.

Tussen 1981 en 1985 is de begroting met 68 procent gestegen. Tijdens die periode steeg de bezetting in de instelling met 4,5 procent, de tewerkstelling met 11,3 procent en de opname van volwassen gehandicapten met 11,8 procent. In 1981 was de thuisbegeleiding voor betoelaging niet erkend. In 1984 waren er reeds 369 gastgezinnen.

Wanneer men meent dat er hier en daar schaduwvlekken zijn — en er zal ook wel geen beleid zonder die **vlekken zijn** — moet men ook eens kunnen onderstrepen dat een aantal zaken positief evolueren in een richting die op dit ogenblik beantwoordt aan de bestaande noden.

Het is dus op zijn minst eenzijdig te stellen dat u alleen maar hebt willen besparen.

U hebt — en dat moet worden onderstreept — een nieuw beleid met nieuwe initiatieven mogelijk gemaakt. Voor de toekomst streeft u ernaar een nieuw Vlaams gehandicaptenbeleid op te zetten waarvan wij van bij het begin ook moeten onderstrepen wat ik daarnet heb gezegd met name dat één van de handicaps van dat gehandicaptenbeleid zal zijn en blijven dat een belangrijk stuk, met name het inkomensbeleid van deze mensen niet binnen in Vlaamse bevoegdheidsfeer valt.

De grote lijnen van uw visie hebt u bekendgemaakt. De uitwerking van dit dossier verdient naar onze mening alle lof. Het werkstuk is het resultaat van intens overleg met alle betrokkenen.

Ik meen te mogen stellen dat binnen mijn partij, op het stuk van de voorbereiding, ook hard is gewerkt door meerdere leden die reeds lange tijd met de uitbouw van een samenhangend en efficiënt gehandicaptenbeleid zijn begaan.

Voor wie in dit verband een ietwat geschiedkundig geheugen heeft zou ik willen verwijzen naar de hoorzitting die door de partij werd opgezet in 1975 en waarvan collega mevrouw Demeester-De Meyer — die hier wegens ambtsverplichtingen niet aanwezig kon zijn — de motor was. Het is een heel belangrijke start geweest voor een ontwikkeling naar een globaal concept inzake gehandicaptenbeleid binnen onze partij. Ik ben van oordeel dat ook dat eens mocht worden onderstreept.

Het Epos-dossier — Epos is hier een afkorting maar het gehandicaptenbeleid heeft ook iets van een epos — is merkwaardig omdat het een naam

D eneir

schetst van een Vlaams gehandicaptenbeleid dat aansluit op nieuwe tendensen en behoeften. Daarnaast is het ook een voorbeeld van confrontatie tussen nieuwe instanties en steeds beperkter financiële middelen.

Ook heeft u een aantal knelpunten niet verdoezeld. Het is prijzenswaardig dat het dossier werd verspreid onder alle betrokken partij en en voor advies werd voorgelegd aan de Vlaamse Raad voor Gehandicapten.

Ter zake wil ik graag een paar vragen stellen die verband houden met de verdere uitwerking van het dossier.

Hoeveel tijd werd er voorzien voor de bespreking in de Vlaamse Hoge Raad voor Minder-validen ? Welke initiatieven werden voorzien voor het noodzakelijk overleg voor materies die verder behoren tot de nationale bevoegdheid zoals onderwijs, sociale zaken, enzovoort.

Uitgaande van dit dossier had ik graag rond het gehandicaptenbeleid volgende vragen gesteld.

Hoe wordt de hulp- en dienstverlening georganiseerd voor hen die niet specifiek hulp nodig hebben van het Fonds 81 en van het Rijksfonds — dat dan waarschijnlijk een Vlaams Fonds zal worden- of moet iedereen zich laten registreren bij dit ene fonds ?

Mevrouw de Minister, ik verklaar mij **nader** waarom ik deze vragen stel.

Bij ons is door een aantal mensen jarenlang hard gewerkt aan het ontwerpen van wat men noemt een **eenheidsdossier**. Wij hebben ondervonden dat dit buitengewoon moeilijk is en u hebt een zeer goede terminologie gekozen, vermits u spreekt over „toegangspoort”. Het is inderdaad een poort en geen deur, want er zijn enorm veel wegen die leiden naar vergoeding of tegemoetkoming of schadeloosstelling. Met andere woorden, er zijn enorm veel soorten **minder-validen**. Wij mogen ons niet beperken tot de problemen van degenen die van bij hun geboorte minder-valide zijn, maar dienen ook rekening te houden met het feit dat er in tal van sectoren, onder andere beroepssectoren, oor-

logsslachtoffers, verkeersslachtoffers enzovoort, minder-validen zijn die eveneens bepaalde problemen hebben betrokken bij het Vlaams gehandicaptenbeleid. Hoe wordt dit bekeken ? Hoe zal de poort voor deze mensen opengaan ? Hoe worden de samenwerkingsstructuren tussen de verschillende diensten gezien ? Is er een strikte planning opgebouwd voor alle voorzieningen ? Welke waarborg wordt er ingebouwd tot het bespoedigen of het afhandelen binnen een vastgestelde termijn van vragen van gehandicapten ? In instellingen is er ruimte voorzien voor de betrokkenheid van de gebruikers, maar hoe staat het op dat stuk met het personeel ? Ik geloof dat en globaal beleid niet kan voorbijgaan aan de betrokkenheid van het personeel van de instellingen.

Om te besluiten, mevrouw de Minister, zou ik een bijzondere oproep willen doen voor het tijdig opsporen van de handicap en de vroeg-begeleiding.

U heeft op dat punt een aantal initiatieven genomen. Ik zou zeggen : „Ga zo door, bouw dat verder uit.” Ik meen dat hier in belangrijke mate moet ingewerkt worden op de mentaliteit van ouders, van geneesheren en van verplegend personeel. Wij stellen vast dat iedereen voor iedereen vlucht en dat men op die wijze enorm veel leed laat bestaan, waar het van bij het begin in zeer grote mate zou kunnen worden voorkomen of helemaal uit de weg worden geruimd. Vandaar mijn vraag, mevrouw de Minister, of u op dat stuk niet een of ander ontwerp kan voorzien waarbij op de mentaliteit wordt ingewerkt. Men spreekt zo graag over de openheid van onze maatschappij. Welnu, voor een aantal zaken heerst er in feite een grote geslotenheid, en het woord openheid is daar een louter academisch woord. Daardoor wordt bij vele kinderen en ouders, leed veroorzaakt dat men door een goede en tijdige behandeling had kunnen voorkomen. Wanneer wij aan al deze dingen denken, dan kunnen wij, alleen reeds vanuit menselijk oogpunt, niet genoeg aandringen op een voorkomings- en opsporingsbeleid en op het uitbouwen van een tijdig begeleidingsbeleid.

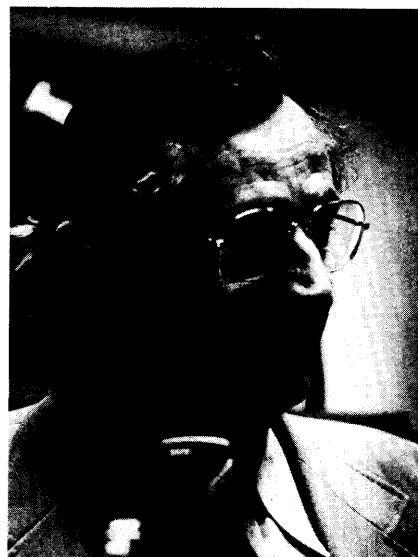
De Voorzitter : De heer Raphaël Declercq heeft het woord.

De heer R. Declercq (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, vooraleer dieper in te gaan op enkele knelpunten inzake de sociale bescherming zelf, wil ik enkele bedenkingen kwijt over uw bevoegdheidsconflict met de Minister van Justitie om het door u, mevrouw de Minister, ingediende of nog in te dienen ontwerp van decreet houdende wijziging van een aantal artikelen van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.

In de eerste plaats wil ik onderstrepen dat het ontwerp noodzakelijk is voor de Vlaamse Gemeenschap om te kunnen beschikken over een eigen adviescommissie in het kader van de wet betreffende de jeugdbescherming. Het ligt trouwens in de lijn van de beleidsverklaring.

Wat nu het ongeveer zeventig bladzijden tellende advies van de Raad van State betreft omtrent het tegelijkertijd ingediende voorontwerp van wet en de zeven ontwerpen van decreet van 1982, wil ik het volgende opmerken.

De Minister van Justitie stelde de

Hoofdzakelijk het thema jeugdbescherming werd door de heer R. Declercq (VU) in het licht gesteld

R. Declercq

Raad voor het voorontwerp van wet in een eerste fase alleen te onderzoeken vanuit het oogpunt van de bevoegdheid van de nationale wetgever en dus de respectieve bevoegdheid van de Gemeenschappen. De Raad van State wenste om praktische redenen geen strikte uitlegging aan te houden.

Het voorontwerp van wet wil alle aanlegenheden inzake Jeugdbescherming in één tekst onderbrengen plus inhoudelijke veranderingen.

Alhoewel de Raad van State verder in haar advies concludeert dat ook het ontwerp van decreet van de Franse Gemeenschap niet aanvaardbaar is, lijkt het eerder in de lijn te liggen van het voorontwerp van wet.

Nadat de punten van overeenkomst en verschillen op een rijtje worden gezet, waarbij Raad van State expliciet stelt dat het gedeeltelijk samenvallen van bevoegdheden de Raad niet ontslaat van zijn taak, wordt uitvoerig ingegaan op het begrip persoonsgebonden materie. De Raad van State stelt dat dit een grondwettelijk begrip is en betreurt dat de wetgever terzake zo vaag is. Tot besluit stelt de Raad van State dat het wezenlijk element van het begrip de „communicatie” is. Het gaat om de persoon die zich om een of andere vorm van hulp wendt tot of „in communicatie treedt met diensten”.

Wat nu de individuele rechten en plichten van de burgers betreft poneert de Raad van State de stelling „dat het de bedoeling van de wetgever is geweest aan de Gemeenschappen zo weinig mogelijk bevoegdheid toe te kennen”.

Meer in het bijzonder meent de Raad van State dat individuele voordelen niet mogen verschillen naargelang de instelling waartoe men zich richt afhangt van het Rijk, van de Vlaamse of van de Franse Gemeenschap. Dan zouden in een en hetzelfde gebied Brussel-Hoofdstad mogelijkheden van discriminatie en opbod ontstaan, die de grondwetgever niet kan hebben gewild.

Ten slotte leidt de Raad van State uit dit gevaar voor opbod in Brussel af, dat de perken die aan de bevoegdheid

van de Gemeenschappen inzake de toekenning van individuele voordelen gesteld worden ook gelden voor de bevoegdheden van de Gemeenschappen in het algemeen.

De Raad van State geeft een enge interpretatie aan de bevoegdheid van de Gemeenschappen en stelt dat de Gemeenschappen enkel de budgettaire kredieten inzake jeugdbescherming zouden verkrijgen met als opdracht die zorgvuldig te beheren.

Als slotopmerking formuleert de Raad :

„Verscheidene bepalingen van de voorontwerpen van decreet houden een rechtstreekse machtiging in, waardoor leden van de Gemeenschapsexecutieven bepaalde maatregelen kunnen nemen.

Zulke rechtstreekse machtigingen zijn in strijd met de artikelen 68, 69 en 74, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, krachtens welke de Executieven vrij moeten blijven om aan hun leden delegaties van bevoegdheden toe te kennen of te onttrekken.”

Ik ervaar het als zeer positief, mevrouw de Minister, dat u, ondanks het negatief advies van de Raad van State, het ontwerp van decreet wenst te behouden. De grondwetgever besliste in 1980 immers de bevoegdheid inzake jeugdbescherming over te dragen naar de Gemeenschappen en dit moet het maken en uitvoeren van een autonoom beleid inzake persoonsgebonden materies mogelijk maken. Dit betekent dus inhoudelijke vernieuwingen aanbrengen, die per Gemeenschap onderling kunnen verschillen.

Daarenboven is er de inhoudelijk verschillende interpretatie tussen de nationale Regering – de Minister van Justitie baseert zich op jeugd delinquentie – en de Vlaamse Executieve. Het is ook een keuze tussen enerzijds hulpverlenende maatregelen aan jongeren en anderzijds strafrechtelijke maatregelen tegen delinquente jongeren, zie de maatregelen en voorstellen van Minister Gol.

Ik wil hier ook even wijzen op de veel grotere strengheid, om niet te zeggen onverbiddelijkheid, van de Zuiderse

in vergelijking met de Noorse volkeren in het beteugelen van de misdadigheid. En wellicht weegt ook het „Oog om oog, tand om tand” van Jahwehs wet op onze Minister van Justitie door.

Een paar woorden over de budgettaire consequenties.

Toen het ontwerp van decreet op 26 juni 1982 door de Vlaamse Executieve werd besproken, werd door de Inspectie van Financiën het grootste voorbehoud gemaakt ten overstaan van een eventuele nieuwe explosie van uitgaven.

De Vlaamse Executieve besliste dan ook het ontwerp van decreet met het advies van de Raad van State, samen met een budgettaire projectie, later opnieuw ter goedkeuring voor te leggen. Is er nu voldoende duidelijkheid over de financiële weerslag ?

Dat is een vraag waar ik graag antwoord op kreeg. Zeer positief ervaar ik de mogelijkheid van begeleid zelfstandig kamerwonen voorzien bij artikel 2 toegevoegd aan het artikel 37 van de wet van 8 april 1965. Gelukkig is ook de ingebouwde mogelijkheid van semi-residentiële hulp aan kinderen en jongeren in de vorm van dagcentra. Dat men niet meer zal spreken van Rijksgestichten voor Observatie en Opvoeding maar over de groep Orthopedagogische Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap, vind ik eveneens zeer gelukkig.

Het is verheugend vast te stellen dat de Vlaamse Gemeenschap een autonoom beleid ter zake wil voeren en de zorg van de jongeren, ook van de delinquente jongeren, zoveel mogelijk in een pedagogische en niet in een repressieve sfeer wil laten verlopen.

Wil het mij niet ten kwade duiden, mevrouw de Minister, dat ik enkele bedenkingen maak over bestaande toestanden en ook over enkele onduidelijkheden die ik meen te ontwaren in uw visie. Zij spruiten alleen voort uit mijn overtuiging dat wij voor onze jonge mensen niet genoeg kunnen doen.

Momenteel beheert uw Gemeenschapsministerie de budgetten bestemd onder meer voor tot nog toe na-

R. Declercq

tionaal gebleven instellingen. Ik lees in uw ontwerp van begroting voor het jaar 1985 dat er slechts 1,3 miljoen frank is voorbehouden voor de aankoop van duurzame goederen in de jeugdzorg.

Is het dan te verwonderen dat ateliers in onze Rijksinstellingen stil liggen wegens gebrek aan materialen en dat de beroepsopleiding van onze meest sociaal gehandicapte jongeren hopeeloos achterna blijft op de maatschappelijke ontwikkelingen ?

De gerechtvaardigde „dejustitialisering” van de jeugdbescherming werd terecht toevertrouwd aan de Jeugdbeschermingscomités dewelke een sleutelpositie moesten en moeten innemen.

Zonder enige ironie moet ik toch stellen dat de weking van deze Jeugdbeschermingscomités te wensen overlaat. De werkelijkheid inzake de werking van de Jeugdbeschermingscomités polariseerde zich tot twee groepen Jeugdbeschermingscomités, met name deze die niets doen en deze die toch iets doen. De oorzaak van deze dramatische toestand kan natuurlijk herleid worden tot het aanwijzen van individuele zondebokken. Nochtans moet men de oorzaken van het „bijna-failliet” van de Jeugdbeschermingscomités zoeken in een aantal structureel ingebouwde leemten zoals daar zijn : bevoegdheid, structuur, uitrusting en beeldvorming.

Deze mankementen werden op een duidelijke manier geformuleerd door de Brusselse criminoloog Eliaerts. U bent zeker op de hoogte van deze gebrekkige situatie, doch toch acht ik het noodzakelijk om een evaluatie van de werking van de Jeugdbeschermingscomités naar voren te brengen. Met betrekking tot de bevoegdheid dien ik op te merken dat de onduidelijke formuleringen, zoals bijvoorbeeld gevaarsituatie, het gedrag van de ouders enzovoort al te vaak leiden tot individuele interpretatie. Moeilijkheden ten koste van de jongere zijn toch al zwakke machtspositie.

De Jeugdbeschermingscomités zijn bovendien zo sterk gepolitiseerd dat de risicogroepen er niet of onderverte-

genwoordigd zijn. Naar mijn mening dient men toch te kiezen voor een menselijke aanpak boven een politieke. Een decentralisatie naar de bevolking toe dringt zich op.

Een andere bemerking betreft de werking van de Jeugdbeschermingscomités. Ondanks de persoonlijke inzet van sommige krachten binnen de comités is de opleiding van de afgevaardigden van te licht kaliber. Waarom wordt geen menswetenschappelijke opleiding als voorwaarde van een betrekking bij de Jeugdbeschermingscomités gesteld ?

De case-load van de medewerker, soms tot 50 begeleidingen van jongeren plus 5 à 10 nieuwe gevallen per maand, kan door niemand behoorlijk uitgevoerd worden.

Het is ook zo dat sommige centra voor eerst onthaal ofwel bestaande zijn, ofwel dikwijls door onervaren mensen worden geleid. In een periode dat honderden psychologen, sociologen en criminologen werkloos zijn is zulks toch een trieste, maar vooral een reële vaststelling. In uw project wordt de begeleiding van kind en gezin niet langer toevertrouwd aan de sociale diensten van de jeugdrechtbanken en de comités, maar wél aan het personeel van de inrichtingen.

Mijn vraag is dan ook : met uitzondering van het stafpersoneel van deze instellingen heeft het personeel, de opvoeders, een minder gekwalificeerde opleiding genoten dan de vast afgevaardigden van de sociale diensten ? Vindt u het verantwoord, mevrouw de Minister, dat deze mensen zomaar aan gezinsbegeleiding en behandeling van probleemjongeren gaan doen ? Wat wordt op het vlak van de opleiding en permanente vorming voorzien ? Door deze nieuwe vormen van begeleiding wordt een uitbreiding van de inspectie noodzakelijk en moet in de mogelijkheid van betoelaging worden voorzien. Dit vergt dus een aanpassing van de artikelen 69 en 70.

Zoende hebt u de sociale diensten willen ontlasten. Vooral bij de jeugdrechtbanken blijkt de werklust zo groot dat, zoals ik reeds zegde, de vaste afgevaardigden nauwelijks of niet van de vervulling van een continue begeleidingsopdracht kunnen toeko-

men.

Ik twijfel eraan dat uw maatregelen een werkelijke vermindering van de werklust zullen meebrengen, zodat deze diensten riskeren ook in de toekomst de zondebok in de jeugdbescherming te blijven.

Als volgende opmerking wil ik stellen dat de Jeugdbeschermingscomités er niet in geslaagd zijn een gunstig imago op te bouwen. De man in de straat kent geen onderscheid tussen „het gerecht” en de sociale, niet-justitiële, functie van de Jeugdbeschermingscomités. „Een pot nat” is een boutade die men veel hoort. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat de drempelvrees voor de Jeugdbeschermingscomités nog steeds zeer hoog is.

Via een duidelijke campagne naar de man in de straat toe dient de taak van de Jeugdbeschermingscomités bekendgemaakt te worden. Een Jeugdbeschermingscomité mag geen stok achter de deur van de Jeugdrechtbank blijven, maar een dienst met een geheel eigen opdracht.

De sociale bescherming mag zich niet beperken tot de voorkoming van „onaangepast gedrag” of criminogene toestanden, maar moet de zelfstandigheid, mondigheid en participatie van jongeren in onze maatschappij bevorderen.

Een laatste bemerking : de nationale overheid. In casu de jeugdrechter beslist over de op te leggen maatregel, waarvan de uitvoering wordt toevertrouwd aan de Gemeenschap of het instellingswezen, maar het toezicht op die uitvoering berust dan weer bij een instantie die tot de nationale bevoegdheid behoort, namelijk de sociale dienst van de jeugdrechtbank.

Mijn vraag is : in hoeverre kunnen instanties die respectievelijk onder de nationale en de . Gemeenschapsbevoegdheid vallen, elkaar verplichtingen opleggen en verantwoordelijkheden doorschuiven. Maar vooral, is het wel realistisch, in het licht van de moeizame en ellenlange discussies over „het gelijk” tussen nationale en Gemeenschapsoverheid, te verwachten dat zich aan de basis harmonische

R. Declercq

samenwerkingsverbanden zullen ontwikkelen in het belang van het kind ? Wat wordt er concreet gedaan om die samenwerking, die scharniermomenten ten goede te begeleiden ?

Ziedaar, mevrouw de Minister, enkele opmerkingen. Met veel interesse zie ik uw antwoord tegemoet. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Bourgeois heeft het woord.

De heer A. Bourgeois (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, in deze uiteenzetting betreffende het hoofdstuk van de begroting van uw Departement „Bijstand aan personen” wens ik vooral over twee materies te spreken. Eerst en vooral zal ik het hebben over de jeugdbescherming, zoals collega Declercq het heeft gedaan, en vervolgens wens ik ook nog even uw aandacht te hebben voor het probleem van de repressie.

Ik verheug mij over de positieve toon die de heer Declercq heeft laten horen ten aanzien van het beleid dat u, mevrouw de Minister, voert en vooral hoop te kunnen voeren.

Ik zal er mij in mijn uiteenzetting toe beperken mijn ongerustheid uit te drukken over de mogelijkheden die u in de toekomst zal hebben om uw beleid op het gebied van de jeugdbescherming uit te voeren. Wij hebben steeds gehoopt dat een eigen beleid van de Gemeenschappen, meer bepaald van de Vlaamse Gemeenschap, in verband met deze thematiek mogelijk zou zijn geweest. Van in het begin werd de jeugdbescherming beschouwd als een persoonsgebonden materie. Dit blijkt reeds uit de artikelen 2 en 62 van de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheden van de Cultuurraden. In artikel 2bis wordt de jeugdbescherming vermeld als een persoonsgebonden materie onder de bijstand aan personen.

Het is steeds de bedoeling geweest de actie inzake de jeugdbescherming een meer preventief, opvangend en begeleidend karakter te geven en eigenlijk de jeugdbescherming zoveel mogelijk uit de gerechtelijke en vooral uit de

strafrechtelijke sfeer te halen. Van daar een grondige herziening en een geheel nieuw denken, dat noodzakelijk was, van de wet van 8 april 1965 op de jeugdbescherming, een nieuw concept als het ware en een eigen beleid dat aan de eigen noden die wij bij de jeugd en in het eigen landsgedeelte onderkennen, zou zijn aangepast.

Nu stel ik vast dat daaromtrent zware betwistingen rijzen. Ik zal u onmiddellijk bepaalde teksten citeren afkomstig van de Minister van Justitie en die een weergave zijn van wat de Minister in de Commissie voor de Justitie enkele dagen geleden naar aanleiding van de bespreking van zijn begroting heeft gezegd. Deze uitspraken doen ons vrezen dat inderdaad de mogelijkheid tot het voeren van een eigen jeugdbeleid in het kader van de Gemeenschappen onmogelijk zou worden.

De aanleiding daartoe was een zeer restrictieve interpretatie door de Raad van State van het begrip „persoonsgebonden materie” en van het artikel 5, II-6 waaruit men afleidt dat de Gemeenschappen en de Executieve inzake de jeugdbescherming nagenoeg geen enkele bevoegdheid meer zouden hebben.

In zijn advies bij de ontwerpen van wet en bij de ontwerpen van decreet op de jeugdbescherming herleidt de Raad van State inderdaad, hoe verwonderlijk het ook moge wezen, de persoonsgebonden materie tot materies die met taalproblemen te maken hebben, de bescherming van de personen die tot een bepaalde taalgemeenschap behoort en die met diensten in zijn gebied in communicatie treedt. Dit is een belangrijk begrip in het advies van de Raad van State „het in communicatie treden voor het bekomen van een of andere vorm van hulp”. Het is volgens de Raad van State de behartiging van het belang bij de communicatie van dit „taal-behoren”, dat tot een bepaalde Gemeenschap behoort en dat aan de Gemeenschap als een persoonsgebonden materie zou zijn toegevoegd.

De Gemeenschappen zouden dus inzake de persoonsgebonden materies geen verplichtingen of dwang op personen kunnen uitoefenen en dus ook

niet in die zin inzake jeugdbescherming kunnen legifereren.

Voor het overige zouden volgens de Raad van State nagenoeg alle bevoegdheden inzake de jeugdbescherming aan de Gemeenschappen onttrokken zijn door de bepaling dat de aangelegenheden die onder het burgerlijk recht, het strafrecht of het rechterlijk recht vallen, tot de nationale bevoegdheid behoren. Aldus worden volgens dit advies de residuair bevoegdheden van de nationale overheid inzake de jeugdbescherming merkelijk uitgebreid en de bevoegdheden van de Gemeenschappen beperkt.

Opvallend is hoe weinig belang de Raad van State hechtte aan de parlementaire werkzaamheden ter zake in de tijd van het ontstaan van de bijzondere wet betreffende de Staatshervorming. In de Commissie werd inderdaad een zeer omstandige bespreking aan de problematiek van de jeugdbescherming gewijd, vooral in de Kamer. De Minister van Institutionele Hervormingen werd ertoe gebracht op uitdrukkelijk verzoek van de leden van de Commissie in een omstandige nota de bevoegdheidsopsplitsing inzake jeugdbescherming toe te lichten. Op verzoek van de Comissieleden werd deze nota in extenso in het verslag opgenomen, niet in de bijlagen maar in de tekst van het verslag. Zowel de Raad van State als de Minister van Justitie houden weinig rekening met deze toelichting van de toenmalige Minister van Institutionele Hervormingen, tevens Minister Van Justitie, de heer Vanderpoorten.

In het verslag van 29 juli 1980 betreffende het ontwerp van bijzondere wet dat uitgebracht werd door de heren De Grève en le Hardy de Beaulieu blijft hoe de toenmalige Minister van Justitie specifiek en in detail opgeeft wat hij als Gemeenschapsmaterie en als nationale materies beschouwt. Heel duidelijk vermeld staat dat onder de Gemeenschapsmateries het volgende valt : ten eerste, de sociale bescherming, met name de werking, de organisatie en de samenstelling van het Jeugdbeschermingscomité ; ten tweede, de sociale diensten voor jeugdbescherming met de uitdrukkelijke vermelding van de vaste afge-

Bourgeois

vaardigden uit de arrondissementen en ten derde, de erkenning van personen of verenigingen die minderjarigen wensen op te nemen. Men voegt hieraan dan nog toe dat reeds door de Ministerraad in 1979 werd beslist dat de erkenning van de privé-kindertehuizen tot de uitsluitende bevoegdheid van de Gemeenschapsexecutieven zou behoren.

In een ander deel somt de toenmalige Minister op wat nationale materies zijn in verband met de uitzonderingen met betrekking tot het burgerlijk recht. Het gaat telkens over typische elementen die tot het burgerrecht behoren, met name de woonplaats van de minderjarige, de toestemming van de ouders bij het huwelijk, aanneming van kinderen, ouderlijke macht, voogdij en andere. Daarnaast worden een aantal elementen aangehaald die behoren tot het strafrecht, onder meer telkens wanneer sancties of beveiligingsmaatregelen worden opgelegd. Dan is er nog datgene wat tot het gerechtelijk recht behoort wat vooral de organisatie van de rechterlijke macht inhoudt, met name de inrichting van de jeugdrechtbanken en de territoriale bevoegdheid en rechtspleging.

De toenmalige Minister van Justitie ging zelfs zover zeer uitdrukkelijk het volgende te verklaren : „De jeugdbescherming besteedt in de begroting van Justitie 4,098 miljard frank, terwijl voor de penitentiaire en postpenitentiaire hulpverlening 60 miljoen frank is voorzien. Deze beide soorten kredieten zullen naar de Gemeenschappen worden overgeheveld. De jeugdbescherming was reeds opgenomen in de vorige ontwerpen.” Met de humor die hem eigen was voegde Minister Vanderpoorten eraan toe dat hij zich als een van de grootste inleveraars van kredieten op zijn begroting beschouwde ingevolge de wetgeving op de Staatshervorming.

Thans zien wij dat men wat het advies van de Raad van State betreft zich er als het ware met één bladzijde en met een paar zinnen van afmaakt. Men zegt onder meer : „Het gezag van de nota van Minister Vanderpoorten mag niet verabsoluteerd worden.”

Verder : „In de parlementaire voorbereiding in het algemeen geldt ook wat deze nota betreft. Ze mag slechts strekken tot interpretatie en niet tot vaststelling van rechtsregelen.”

Mevrouw de Minister, ik herinner mij deze bespreking zeer goed. Naar aanleiding van de bespreking van de begroting van dit jaar is daaromtrent in de Commissie voor de Justitie een nogal lange discussie gerezen. De weerslag daarvan zal u terugvinden in het verslag. Ik meen dat men inderdaad tot een negatie komt — ook de Minister van Justitie gaat zover de Raad van State te volgen — van wat zowel Kamer als Senaat op het ogenblik van het ontstaan van de Staatshervorming werkelijk heeft gewild, met name een zo ruim mogelijke bevoegdheid van de Gemeenschappen, weliswaar in het kader van de teksten van de wet, maar toch zo ruim mogelijk, om maatregelen te treffen die een eigen beleid zouden kunnen vormen.

Gelukkig — als wij dat gelukkig kunnen noemen — stelde de Minister van Justitie vast dat de interpretatie van de persoonsgebonden materies die door de Raad van State wordt gegeven, betwistbaar is. Dat heeft hij laten noteren. Hij stelde echter onmiddellijk daarna vast dat hij deze interpretatie niet nodig had omdat volgens hem uit de tekst van de wet zelf blijkt dat al deze materies niet tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoren.

Belangrijk is de conclusie die hij daaruit trekt en die mij werkelijk doet vrezzen. Hij zegt, volgens het verslag : „In verband met de overdracht van het personeel en de financiële middelen die betrekking hebben op de niet betwiste Gemeenschapsbevoegdheden, verklaarde de Vice-Eerste Minister dat hij niet bereid is tot die overdracht over te gaan indien ook het andere gedeelte van het advies van de Raad van State, met betrekking tot de nationale bevoegdheden, niet door de Gemeenschappen wordt aanvaardt.” Mijns inziens bedoelt de Minister, hoewel hij zelf nog een nieuw overleg tussen nationale instanties en de Gemeenschapsministers, de Gemeenschappen en de Executieven plant, dat hij geen oplossing ziet en dat hij klaarblijkelijk ook niet bereid is aan een oplossing mee te werken wanneer men werkelijk niet zou ingaan, of niet

bereid zou zijn in te gaan, op de elementen van het advies van de Raad van State, dat ik heb geciteerd.

Ik vraag mij dan ook af of in de toekomst nog een beleid inzake jeugdbescherming zal mogelijk zijn, ten minste in de eerstvolgende periode, zolang deze betwisting hangende is. Omdat het duidelijk is tot welke verkeerde interpretaties van parlementaire werkzaamheden men kan komen, zelfs bij een Raad van State, hecht ik eraan in alle duidelijkheid nog eens een paar zaken te bevestigen.

Ten eerste, is er de bevestiging- en in tegenstelling met de redeneringen van de Raad van State en de Minister van Justitie — dat het steeds de duidelijke wil is geweest van de leden van de Christelijke Volkspartij in de Kamer, de Senaat en de Vlaamse Raad, dat de materie van de jeugdbescherming in de ruimst mogelijke mate, zou beschouwd worden als een persoonsgebonden materie die tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoort. Er was tevens een duidelijke wil om, zo spoedig mogelijk, een eigen jeugdbeschermingsbeleid te plannen en uit te werken dat meer preventief is, meer begeleidend, minder justitieel getint en aan Justitie gebonden — minder dan volgens de wet van 8 april 1965 — en aangepast aan de specifieke noden en eigenheden van elke Gemeenschap, wat ons betreft van de jeugdproblematiek in Vlaanderen.

Ten tweede, gezien de gerezen betwistingen naar aanleiding van de nieuwe verklaring tot herziening van de Grondwet en een eventuele aanpassing van de Grondwet en van de bijzondere wet, dient onbetwistbaar duidelijkheid te worden geschapen inzake de bevoegdheid over de jeugdbescherming, vooral indien ondertussen in het kader van de bestaande wetgeving geen ruime consensus en geen oplossing in ruime zin mogelijk zou zijn.

Ten derde weet ik, mevrouw de Minister, dat er nog overleg gepland is tussen de Minister van Justitie en de Gemeenschapsministers. Ik geloof dat inzake jeugdbescherming een maximale overheveling van bevoegdhe-

Bourgeois

den naar de Gemeenschappen verder moet worden bepleit. Het ware wellicht goed dat u aan deze Raad een aantal inlichtingen bezorgde over de stand van zaken in verband met deze gerezen betwistingen, in verband met de vooruitzichten betreffende de mogelijke oplossingen, in verband met de behandeling en in verband met de standpunten die door de Vlaamse Executieve ter zake zullen worden ingenomen.

— **Mevrouw G. Devos, Eerste-Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.**

Dit zou deze Raad gerust stellen.

Vervolgens zal ik handelen over de materie van de repressie en de epuratie.

Ter gelegenheid van de bespreking van deze begroting herinner ik even aan het verslag dat door de bijzondere werkgroep van de Vlaamse Raad werd opgemaakt en is neergelegd, en dat zeer binnenkort ook als gedrukt stuk aan de leden van deze Raad zal worden rondgedeeld. Het behoort tot de materie van dit parlementair jaar.

Het is goed hier even aan te herinneren bij de bespreking van de begroting van bijstand aan personen.

Ik ben er dankbaar voor dat de Voorzitter van de Raad deze bijzondere werkgroep heeft willen voorzitten, samen met de Griffier. Ik wijs erop dat het opmaken van deze inventaris in de geschiedenis van de Vlaamse Raad een daad van betekenis zal blijken, en ook een verdienste zal blijven. Deze Raad heeft er eenparig mee ingestemd dat dit verslag zou worden opgemaakt en heeft het mogelijk gemaakt, over alle partijen heen, en met medewerking van alle partijen, dat er een werkelijke inventaris is gekomen. Tot nu toe was dat nog nooit mogelijk geweest, niet in het Parlement, en zelfs niet in de Regering. Weliswaar is er tijdens de Regering Tindemans een inspanning gedaan om een interministeriële werkgroep op te richten ten einde zo'n inventaris op te stellen. Men heeft nooit een definitief resultaat bereikt. In deze Vlaamse Raad bleek dat wel mogelijk. Zo kwamen wij voor de eerste maal in het bezit

van een globaal en indringend inzicht in gans de problematiek van de repressie. Wij kregen een inzicht in wat de wetgeving te zake was, in wat de gevolgen waren voor grote groepen van onze bevolking, en in welke mate reeds een versoepeling was tot stand gekomen. Wij hebben vastgesteld dat dit in de voorbije jaren reeds in belangrijke mate was gebeurd. Toch zijn er op het ogenblik in bepaalde sectoren nog steeds blijvende sociale gevolgen — soms zelfs in aanzienlijke mate — terwijl die in andere sectoren vrijwel niet meer bestaan. Door deze inventaris is het ons nu ook mogelijk na te gaan op welke gebieden nog nuttige initiatieven kunnen worden genomen om nog bestaande gevolgen van de repressie te milderen of volledig weg te werken.

Het opstellen van die inventaris door de Vlaamse Raad is dus niet nutteloos geweest maar integendeel zeer belangrijk. Het heeft er toe bijgedragen dat in sommige kringen een beter inzicht is ontstaan in deze problematiek en dat deze aangelegenheid ook beter bespreekbaar werd dan in het verleden. Bij het lezen van artikelen in tijdschriften van Vaderlandslievende Verenigingen stellen wij vast dat ook daar — zij het misschien nog niet voldoende — nuances worden gelegd en wanneer in de Kamer wetsvoorstellen worden ingediend in verband met de repressieproblematiek worden deze met minder problemen dan in het verleden in overweging genomen. Zowel in Kamer als in Senaat werden wetsvoorstellen ingediend en in de Vlaamse Raad werden voorstellen van decreet ingediend, die duidelijk aansluiten bij de conclusies van het verslag van de bijzondere werkgroep, minder algemeen zijn dan vroeger en vooral aansturen op een oplossing van concrete situaties in de lijn van de voorstellen dienaangaande opgenomen in het verslag. Ik verwijs in dit verband naar het wetsvoorstel dat collega Somers in de Kamer heeft ingediend in verband met een wijziging van het wetboek van strafvordering en naar het voorstel van decreet dat hij in de Vlaamse Raad heeft ingediend in verband met de normalisatievergoeding. Namens de CVP-fractie van de Kamer zal ik met een aantal collega's een wetsvoorstel indienen — dat wellicht

volgende week in overweging zal worden genomen — tot verruiming van de wet van 30 juni 1961 in verband met de epuratie inzake burgertrouw, met de bedoeling te komen tot een zo volledig mogelijke oplossing van dat deelaspect van de ganse problematiek die verband houdt met het verlies van burgerlijke en politieke rechten.

Ik wil echter niet nalaten te wijzen op het feit dat de bijzondere werkgroep spijtig genoeg moest vaststellen dat de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap voor het oplossen van de repressieproblematiek langs decreterende weg eerder beperkt is. De gevolgen van de repressiewetgeving situeren zich grotendeels in nationale materies zoals het strafrecht, de wetgeving op de nationaliteiten, de wetgeving op de vreemdelingen, de fiscale wetgeving en een aantal bijzondere wetten die vooral betrekking hebben op pensioenregelingen. De Vlaamse Gemeenschap kan enkel decreteren inzake alternatieve aanvullende maatregelen van financiële tegemoetkomingen zoals de reeds vermelde normalisatievergoeding. Dit voorstel is vooral gericht op personen die ingevolge de repressie hiaten hebben in hun beroepsloopbaan en strekt ertoe de gevolgen daarvan op het gebied van de pensioenregeling te milderen.

De heer Somers heeft een voorstel in die zin ingediend. Ik ben blij dat hij aanwezig is omdat ik het voorstel ook aan de hand van het verslag enigszins heb nagegaan en tot mijn spijt mij moet afvragen of het veel nut kan hebben. Ik verzoek de Executieve echter dit voorstel grondig te onderzoeken. Ik heb het getoetst aan de bestaande wetgeving en vraag me af of er gepensioneerd zijn die er enig nut kunnen uit putten.

Wanneer in bepaalde pensioenloopbanen in het stelsel van de werknemerspensioenen en vooral van bedienden een aantal loopbaanjaren ontbreken als gevolg van welke situatie dan ook — gebrek aan tewerkstelling of gebrek aan stortingen van de pensioenbijdragen — laten de regelingen in de bestaande wetgeving toe aan dergelijke toestanden een oplossing te geven of die hiaten al dan niet het gevolg zijn van repressiesituaties.

Bourgeois

Het volgende is nogal technisch. Er is immers het stelsel van de toegevoegde jaren. Hierdoor worden een aantal loopbaanjaren toegevoegd, in verhouding tot het aantal bewezen loopbaanjaren. Ik geef een voorbeeld. De gepensioneerde die op 45 loopbaanjaren die hij nodig heeft om een volledig pensioen te genieten, slechts 38 jaar kan bewijzen of slechts voor 38 jaar bijdragen heeft betaald, krijgt 7 toegevoegde jaren. Het aantal bewezen jaren wordt van 38 tot 45 verhoogd. De gepensioneerde geniet dus een volledig pensioen.

Er is een tweede systeem : het stelsel van de loopbaanjaren 1938-1945, het stelsel van de vermoede loopbaanjaren. Dit is een ander begrip in de pensioenwetgeving. Wie van de periode 1983-1945 één of twee jaar kan bewijzen, krijgt meteen 7 jaar toegewezen en erkend als loopbaanjaren.

Tot 1962 waren repressiegetroffenen uitgesloten van de toekenning van deze vermoede jaren. Sedert 1962 komen zij zoals alle andere pensioengerechtigden ervoor in aanmerking. Zeven jaar kunnen dus in aanmerking komen voor het aanvullen van een gedeeltelijke of gebrekkige loopbaan.

Er zijn ook de regularisatiemogelijkheden en ten slotte, sedert 1969, dus toch sedert 16 jaar, het stelsel van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden. Wie slechts een klein pensioen geniet, kan een aanvulling bekomen in het stelsel van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden tot een bedrag dat nu reeds oploopt tot 227.000 frank per jaar voor een gezin zonder dat bewijzen nodig zijn van stortingen of van gewerkte jaren. Weliswaar wordt een onderzoek naar de bestaansmiddelen gevoerd.

Mevrouw de Voorzitter, dit is een enigszins technische beoordeling van het voorstel. Ze past in het kader van uw begroting omdat er sprake is van het aanpassen en verhogen van bepaalde begrotingsposten met het oog op uitkeringen in het kader van nieuwe reglementeringen.

Ik betwijfel enigszins het nut van nieuwe reglementeringen ter zake, re-

kening houdend met wat nu reeds bestaat.

Mijn ontleding is deze van een leek in pensioenwetgeving en pensioendossiers.

Zou het niet mogelijk zijn zowel de ontleding, die ik hier gemaakt heb, als het voorstel van collega Somers, nader te onderzoeken zodat op het ogenblik dat dit punt eventueel in de Commissie zou worden besproken, wij over alle technische gegevens beschikken die ons toelaten te oordelen in welke situaties, voor welke personen, voor welke repressie-getroffenen eventueel dit voorstel nog enig nut zou hebben.

Dit is vrijwel een van de enige materies waarin de Minister misschien met nut langs decretale weg een regeling zou kunnen treffen.

In het verslag worden echter voor andere materies nog een aantal andere suggesties gemaakt. Waar wij niet altijd oplossingen bij decreet kunnen voorstellen voor aspecten van repressieproblemen, gaat het voornamelijk om zaken op administratief domein, die tot de nationale materies behoren. Na technisch onderzoek door een of meer Departementen die ressorteren onder de Executieve, zou de Minister kunnen bemiddelen bij haar collega's van de nationale Regering om de oplossing van deze problemen te bespoedigen.

Wij denken aan het nog steeds vermelden van sommige veroordelingen. Wanneer de Executieve tot de vaststelling zou komen dat iets moet worden gedaan in dit verband, zou de Minister met gezag kunnen bemiddelen, bij voorbeeld bij de Eerste Minister of bij de Minister van Justitie, met het oog op een snelle oplossing. Ik kan zo verschillende terreinen aanwijzen, die trouwens ook in het verslag zijn vermeld.

Ik nodig de Executieve en meer bepaald mevrouw de Minister uit, misschien samen met de bijzondere werkgroep, een nader onderzoek te wijden aan de conclusies waarover deze werkgroep vrijwel een consensus had bereikt. Mevrouw de Minister zou zich dan rekenschap kunnen ge-

ven van de elementen waarin ze zelf niet decreterend kan optreden maar waarvoor ze haar moreel gezag kan laten gelden om sneller tot een oplossing te komen. Ook dit zou een belangrijke bijdrage zijn van de Executieve tot het werkelijk realiseren van de conclusies waartoe de werkgroep was gekomen. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, wij hebben deze begroting enkele weken geleden in de Commissie diepgaand besproken. Ik stel er prijs op vooraf opnieuw te herhalen wat ik in mijn inleiding in de Commissie heb gezegd, namelijk dat niemand ontkennt dat u een Minister bent die deze materie goed kent, die hard werkt, die niet terugdeinst tot het nemen van initiatieven en die in deze sector duidelijk beweging heeft gekregen. Mijnerzijds is dat bedoeld als een groot compliment, dat u trouwens verdient. Dat gezegd zijnde zal de kritiek natuurlijk langer zijn dan de lof.

Ik heb een paar algemene kritische bemerkingen, waarvan de eerste betrekking heeft op de documentatie die ter beschikking van de leden van deze Vlaamse Raad wordt gesteld. U draagt er zorg voor ons ieder jaar een goede algemene toelichting bij uw begroting te bezorgen, waarvoor wij u erkentelijk zijn.

U weet dat ik problemen heb met de verantwoording op de artikelen. De verantwoordingsnota van de Executieve lijkt mij te lapidair. Ik heb u in de Commissie over de meeste artikelen grondig ondervraagd. Aan de hand van het verslag lijkt mij dat op een aantal vragen niet afdoend werd geantwoord en dat op een aantal zaken grondiger zou moeten worden ingegaan. Ik neem mij dan ook voor dit in de loop van mijn betoog te doen.

Ik had u gevraagd er in de toekomst zorg voor te dragen dat de belangrijke circulaires en studies op een of ander deelterrein aan de leden van de Commissie zouden worden toegezonden. Ik hoop dat u daarvan nota hebt genomen. U heeft dit 'trouwens toege-

Hancké

zegt.

Welke zijn nu de opmerkingen die wij op uw beleid wensen te maken? Als ik dat samenvat kom ik tot drie kritische afwegingen.

Ten eerste, zouden wij in deze sector moeten proberen een grotere gelijkvormigheid na te streven in de subsidiëringnormen voor de installaties, voor de werking, voor het personeel van de onder uw bevoegdheid ressorterende diensten. U weet beter dan ik welke dispariteit op dit ogenblik in de normen en hun toepassing bestaat. Ik constateer overigens in uw begroting dat er nog een aantal sectoren het zonder enige reglementering stellen en dat de in de begroting opgenomen subsidiëring afhangt van een nogal willekeurige beslissing van de Minister.

In dit verband verwijs ik naar de jeugdinformatie en de adviescentra, naar de vier centra voor ongehuwde moeders die ook met een bedrag in uw begroting voorkomen, naar een vormingsinstituut voor de vrije tijd, waarvoor een subsidie van 5 miljoen frank is voorzien. Voor al deze sectoren bestaan geen reglementeringen.

Ik denk dat wij er voordeel bij hebben naar een grotere gelijkvormigheid te streven, waardoor de controlemogelijkheden van de leden van de Vlaamse Raad op uw beleid worden vergemakkelijkt.

Daar komt bij dat ik ook geloof, vooral wat de financiële normen betreft, dat moet worden gestreefd naar de uitwerking van een aantal criteria die nu van toepassing zijn. Ik denk bij voorbeeld aan het systeem van dagprijzen dat in zoveel instellingen wordt gehanteerd. Ik heb de indruk dat men laar zou kunnen werken met een enveloppe-systeem, niet meer op basis van het aantal opnamen maar bij voorbeeld op basis van de werkings- en personeelskosten van de instelling, lus werken met forfaitaire bedragen. Vermits u toe zijt aan het vermindere- en van het aantal residenten in die instellingen meen ik dat u op die wijze terzelfdertijd een budgettaire controle kunt invoeren en een vermindering

van die residentiële sector in de hand zult kunnen werken.

Wat de dagprijsberekening betreft, werkt het systeem dat wij momenteel kennen, de werving van residenten toch wel in de hand. Ik meen dat dit op zich een gevaarlijke evolutie is.

Dat was het eerste punt betreffende het normenbeleid dat wij meer gelijkvormig willen zien. Men moet hier ook streven naar het uitwerken van andere handelbare formules. Uw collega van Volksgezondheid, de heer Dehaene, heeft geprobeerd daaromtrent een aantal voorstellen uit te werken.

Mijn tweede kritiek, mevrouw de Minister, is zoals ik in een nota van de Vlaamse Federatie voor Gehandicapten, lees, dat u er op wijst dat er in deze tijd een voortdurende toename is van het aantal personen dat komt aankloppen bij de stadsdiensten en centra voor hulpverlening, ondermeer in verband met de nieuwe armoede.

Bij de ontleding van uw begroting moet worden vastgesteld dat vooral de instellingen opnieuw met het grootste aandeel van uw begroting gaan lopen. Dat lijkt mij een tegenstrijdigheid. Ik heb erop gewezen dat de toelage voor Tele-onthaal toch wel erg hoog blijft rekening houdende met het feit dat het om een vrijwilligersinstelling gaat. U hebt daar het argument van de crisistijd ingeroepen en van de nieuwe armoede om aan te stippen dat die instelling momenteel een aantal noodkreten ook van materiële aard krijgt en dat het een instelling is die verdient bijzonder gesteund te worden. Ik heb geen enkel probleem met steun aan dat soort instellingen. U moet mij niet verkeerd begrijpen, mevrouw de Minister. Ik heb alleen een probleem met het feit dat die steun nogal selectief gebeurt naar een van de instellingen. Het is evident dat de welzijnszorg momenteel wordt overstroomd met hulpaanvragen van behoeftige personen. Maar dat geldt voor alle instellingen in die sector en voornamelijk voor een aantal ambulante voorzieningen. Wanneer ik die twee tegen elkaar afweeg dan zie ik dat de ambulante, of zoals u ze noemt, de gezinsondersteunende instanties,

toch minder aan bod komen dan de eigenlijke instellingen. Ik weet wel, u zult er mij op wijzen dat er een lichte procentuele verschuiving is. U zult mij ook wijzen op het krediet van 100 miljoen frank voor het begeleid wonen voor gehandicapten, dat een bijzonder lovenswaardig initiatief is. Maar, globaal blijft de kritiek van de vorige jaren rechttop namelijk dat de verhouding tussen de residentiële en de niet-residentiële sector toch wel erg scheef getrokken blijft ten voordele van de eerste.

In een tijd van nieuwe armoede lijkt het mij ongerijmd dat niet meer aandacht wordt gegeven aan de organisaties die zich bezighouden met de eerste opvang. U weet, u hebt het zelf aangestipt, die eerste opvang verschuift vandaag van de sociale en relatieproblemen naar de materiële en financiële problemen.

— De heer J. Pede, Voorzitter, treedt op nieuw als Voorzitter op.

Deze tweede kritiek hangt nauw samen met de derde kritiek die ik wil uitbrengen en die ik hier ook al vorig jaar formuleerde, namelijk de kritiek op het instellingsgerichte beleid dat u voert, een mooie uitdrukking voor wat men gebruikelijk noemt de verzui-lingstendens in deze sector. Ik heb daar problemen mee, mevrouw de Minister, omdat ik geen blad vanuit het werkveld kan openslaan zonder daarover klachten te vinden. Ik vind deze kritiek terug in een nota van de Federatie van Vlaamse Gehandicapten die op een zeker ogenblik in verband met uw 100 miljoen frank enzovoort, spreekt over „hierdoor wordt niet enkel gebruik gemaakt van het personeel van de bestaande diensten maar geeft men hen ook nog de bijna exclusieve mogelijkheid de extramurale zorg op te slorpen. Dat betekent dat de kans gemist wordt om in de welzijnszorg te komen tot pluralistische, autonome ambulante voorzieningen”. In het blad Oase dat u bekend is, is dit ook telkens het tragische leitmotief wanneer het over uw jeugd-beschermingsbeleid gaat. Dit blad zegt onder meer : „De autonome centra komen in de ban van het instellingenbeleid, want de Minister voert een beleid dat vertrekt vanuit het aanbod dat moet gereconverteerd worden

Hancké

naar de eerste lijn toe, maar op die wijze wordt de eerste lijn reservoir van de tweede lijn en wordt geen levenskans geboden aan de autonome en specifieke instellingen die reeds lang soms op de eerste lijn werkzaam zijn”.

Deze kritiek kan worden uitgebracht op de belangrijkste delen van uw beleid. Zij geldt voor de bejaardensector — wij hebben het daarover in de Commissie onlangs nog gehad —, voor de jeugdbeschermingssector en voor de sector van de minder-validen, dus drie belangrijke gebieden van uw bevoegdheid. Het spijt mij, mevrouw de Minister, deze vaststelling te moeten doen. Indien ik deze kritiek niet had moeten uitbrengen dan zou de lof die ik bij de inleiding heb gemaakt nog veel groter zijn geweest.

Waarom ben ik gekant tegen de toenemende verzuiling in de welzijnszorg, mevrouw de Minister? Voor al degenen die zich rekenschap geven van de mentale, geestelijke en politieke veranderingen die zich in Vlaanderen in de jongste 15 jaar aftekenden, is dit nogal evident. Het **verzuilingsfenomeen** is ontstaan in een tijd van grote confessionele tegenstellingen en viel samen met de opkomst van emancipatiebewegingen. De samenvoeging van beide fenomenen leidde ertoe dat mensen van het wieg tot het graf in een zuilorganisatie werden ondergebracht. Zo'n beschermingsstructuur beschermde de mensen tegen alle wisselvalligheden van het leven, maar ook tegen de andere **beschermingsstructuren**. Men weet, sociologen hebben dat grondig onderzocht, dat heel dit systeem van verticale **opsplitsing** van de samenleving gevolgen heeft gehad voor de beleidsvoering. Dit beleid veronderstelde pacificatie: de toppen van de zuilen spraken met elkaar, maar van de burger werd een grote passiviteit verwacht. Op grond van deze vaststelling kan men **concluderen** dat de verzuiling ook haar beste tijd heeft gehad en haar nut voorbij is. Dat is niet meer te rijmen met een klimaat van grote politieke en geestelijke openheid en met de hang naar een open en meer pluralistische samenleving.

Het drama in Vlaanderen is nochtans

geweest dat in de jaren zeventig, in tegenstelling tot wat in andere Europese landen is gebeurd, de deconfessionalisering van het openbaar leven en de depolitisering van de Kerk zich helaas niet heeft weerspiegeld in een toenemende ontzuiling.

Hier heeft men duidelijk voor een toenemende verzuiling gekozen. Zelfs vandaag moeten wij vaststellen dat die verzuiling blijft voortgaan maar op een wijze, mevrouw de Minister, — dat lijkt mij toch zeer belangrijk — waaruit de confessionele bodem als het ware is weggeslagen. In de jaren zeventig heeft men ook aanvaard dat de gebruiker een aantal rechten moet hebben in verband met gewetensvrijheid en dat de identiteit van de inrichter geen gevolgen mocht hebben voor de gebruiker, wat wel een verandering is ten opzichte van vroeger. Tegelijkertijd moeten wij echter vaststellen dat die verzuiling aanleiding heeft gegeven tot machtsstructuren die op grond van de wetten van Michels eigenlijk automatisch zijn beginnen draaien.

Vanwege de Gemeenschap werden grote en belangrijke middelen aan instellingen gegeven waarop — dat moet worden gezegd — weinig controle bestaat. De Gemeenschap blijft zo vriendelijk te veronderstellen dat die instellingen doen wat zij geacht worden te doen en waarvoor zij ook worden betaald.

Voor de uitbouw van heel dat verzuilingssysteem in ons land heeft men ideologieën ontworpen van vrije keuze, privé-initiatief, betere dienstverlening en groter rendement. Wat dat laatste betreft wil ik erop wijzen dat zeer recente studies hebben uitgewezen dat de verzuiling een dure zaak is, onder meer in de ziekenhuizen waar de verzuiling ons ongeveer 12 miljard frank per jaar kost op een totale begroting van minder dan een honderd miljard frank. Welnu, de overwegingen voor de gezondheidssector, waar de verzuiling veel ouder is en meer ingeplant in de sociologische werkelijkheid, gelden ook voor de welzijnssector die jong is en waarvoor ik u verzoek met grote omzichtigheid deze mechanismen te hanteren of ze liever niet te hanteren.

Veel van wat in deze sector is ontstaan is grotendeels het werk van lokale, spontane en zelfstandige initiatieven. Men moet de specificiteit daarvan erkennen en ook waarderen en zorgen dat die wordt gevrijwaard van de tentakels van de zuilorganismen. Bij gelegenheid heb ik al meer dan eens gesproken over de middelen die worden aangewend om die eerste lijn in de welzijnssector te verzuilen.

Daarmee worden wij vandaag geconfronteerd. Het is een noodzaak, vanuit het beleid, de levenskansen van die eerste lijn te vrijwaren.

Mevrouw de Minister, vergis u niet, dit is geen pleidooi voor een verstaat-sing. Ik zeg niet dat wat nu wordt uitbesteed naar de overheid moet gaan, al vind ik dat op het gemeentelijk vlak grotere taken kunnen worden weggelegd voor de OCMW's. Ik vind wel dat wat bestaat moet kunnen gedwongen worden in samenwerkingsverbanden, dat de controle en de uitwerking van programma's, waaraan die zuilen zijn onderworpen, door de overheid en de Gemeenschap moet worden bepaald. Ook vind ik dat er een strenge controle op de aanwending van de middelen en op de resultaten van het gevoerde beleid moet kunnen gevoerd worden. U moet toegeven dat, daar waar de sector is verzuild, zulks toch wel grotendeels ontbreekt.

Mevrouw de Minister, dat zijn de voornaamste kritieken die ik wou uiten. Er is nog een andere bemerking die ik wil formuleren. Het spijt mij dat ik in het gedrukte verslag, bij voorbeeld op de bladzijden 41 en 39, de bevestiging terugvind van een beleidslijn die ik zoëven heb aangeklaagd. Op bladzijde 39 zegt u bij voorbeeld: „Daarnaast zal in het kader van circulaire 44” — en dan spreken wij over jeugdbescherming — „de realisatie van ambulante hulp vanuit de residentiële voorzieningen opgestart worden”. Dat is een gedachte waarmee ik het fundamenteel niet eens ben.

Op bladzijde 41 herhaalt u dat: „In het kader van circulaire 44 is er een aantal instellingen die overwegen om begin 1985 een dagcentrum binnen hun bestaande capaciteit te openen”. Dat is dezelfde gedachte. Men gaat de

Hancké

instellingen die zich uitbreiden tot de eerste lijn inpalmen en hanteren als een reservoir voor de toekomst.

Mevrouw de Minister, dit gezegd zijnde wil ik met u toch nog enkele punten van de begroting overlopen, te beginnen met de sectie 55 inzake de gezinsaanlegenheden.

Daar waar u voor de organisaties ter bevordering van het gezinsleven 35 miljoen frank voorziet, voorheen 44 miljoen frank, had ik u gevraagd mij de verdeling van die bedragen mede te delen evenals op grond van welke criteria zulks gebeurde en eventueel op grond van welke reglementering. U had dit in de Commissie toegezegd, mag ik zo vrij zijn u daaraan te herinneren ?

Ik stel u dezelfde vraag inzake de toelagen aan de organismen die instaan voor de studie, opvoeding, bijstand en bescherming van het gezin die 550 personeelsleden van het Interdepartementaal Fonds en 200 bijkomende personeelsleden tewerkstellen. Ook daar had ik graag de verdeling over de privé- en de openbare sector gehad. Hetzelfde geldt voor de 1.500 personeelsleden die op dit ogenblik deel uitmaken van de poetsdiensten.

Wat de instelling „Kind en Gezin” betreft, mevrouw de Minister, waarvoor u over een krediet beschikt van bijna 2 miljard frank, heb ik daarnet reeds de vraag gesteld wat de vier tehuizen voor ongehuwde moeders daarin doen. Waarom worden die niet opgenomen in de post „onthaaltehuizen voor vrouwen ?” Ik heb u reeds in de Commissie gezegd en ik vind het belangrijk genoeg om het te herhalen, dat dit een instelling is die eigenlijk niet in uw Departement thuishoort. Ik treed al uw pleidooien bij om te zeggen dat welzijnsbeleid een homogeen pakket moet vormen. U heeft dat, samen met uw collega Poma en met de Minister van Justitie, reeds een paar maal ter sprake gebracht. Ik vind dat samenlevingsopbouw, onder meer, onder uw bevoegdheid zou moeten ressorteren, maar ik blijf van mening dat „Kind en Gezin”, de nieuwe vorm van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn, hoofdzakelijk een gezond-

heidsfunctie heeft. De bestrijding van kindersterfte, het voorkomen van handicaps enzovoort, hoort thuis in de sector van de gezondheidszorg, wat niet wegneemt dat u kunt bevoegd blijven voor een aantal diensten die zich bezighouden met welzijnsaspecten. Kindermishandeling, onthaaltehuizen voor ongehuwde moeders, vluchttehuizen, kunnen onder „Kind en Gezin” ressorteren, onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Welzijnszorg. Wat echter de gezondheidsaspecten betreft, ben ik van mening dat in het kader van het uittekenen van homogene pakketten, men dat moet toevertrouwen aan de Minister van Volksgezondheid. Men moet toegeven dat, wanneer men de preventie toevertrouwt aan de Vlaamse Minister van Gezondheidsbeleid, het voorkomen van kindersterfte of van handicaps veel duidelijker in de preventie zit dan in de welzijnssector.

Wat dat laatste betreft, heb ik toch nog een vraag.

U zegt dat in de prenatale zorg de kraamzorg moet worden opgenomen. Ik begrijp niet goed wat daarmee bedoeld wordt en vraag me af wat dat inhoudt. Betekent dit dat de moeders of de kraamklinieken bij de prenatale zorg moeten worden betrokken ? Ik zou graag hebben dat u mij daarover meer uitleg geeft.

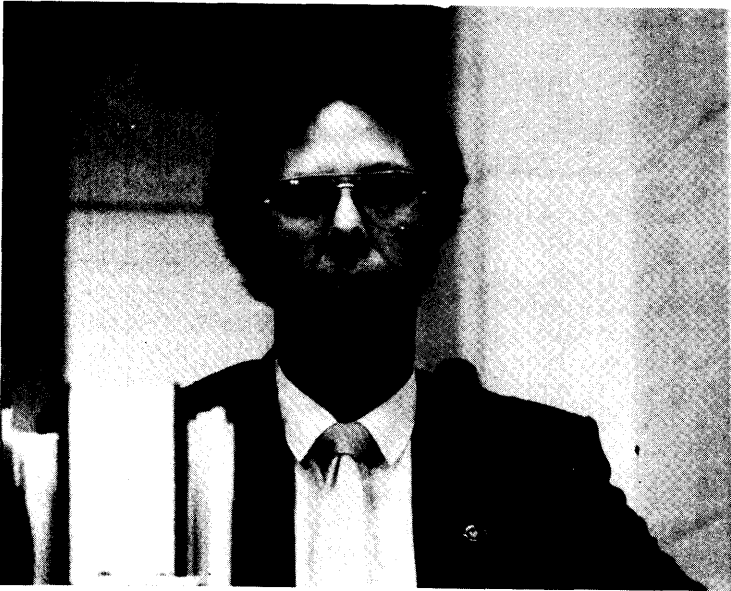
In verband met maatschappelijk welzijn had ik graag vernomen, mevrouw de Minister, hoe de subsidiëring voor het verbond van de instellingen voor welzijnsbeleid van Caritas Catholica, enerzijds en van het Pluralistisch Overleg Welzijn, anderzijds, en de verdeling van de kredieten gebeurt. U zegt mij dat dit gebeurt op grond van de veelheid van de groepen die daarvan deel uitmaken, maar u stelt zelf vast dat er nog een probleem is met deelfederaties enzovoort. Het zou toch niet overbodig zijn ook hier te beschikken over een aantal regels die controle op de verdeling van de kredieten mogelijk zouden maken. Ik heb u al gesproken over het ontbreken van een regeling voor de betoelaging van de Jeugd Informatie- en Adviescentra. Wanneer u 17 miljoen frank inschrijft in uw begroting, heeft u daar een krediet dat ontoereikend is om de 90 procent loonsubsidiëring waar te

maken. In de praktijk zou dat neerkomen op slechts 58,5 procent van de loonkosten voor deze instelling. Daar knoop ik twee vaststellingen aan vast, ten eerste, dat het evident is dat men daarvoor een reglementering moet hebben die ook door de overheid moet worden nageleefd en, ten tweede, dat ik de indruk heb dat vooral de eerstelijns het slachtoffer wordt van besnoeiingen in de begroting.

Hetzelfde geldt ook voor de OCJ's waar ik vaststel dat de personeelsnormen, die eigenlijk bij ministerieel besluit van 1981 op 5 per centrum zijn geplaatst, in de praktijk slechts ten belope van 3 kunnen worden gerealiseerd. Hier is, in tegenstelling met het vorige voorbeeld, wel een reglementering maar liggen de normen te hoog zodanig dat de Minister daarvoor de kredieten niet kan vrijmaken. Ik heb bezwaar tegen een beleid dat enerzijds, helmaal geen reglementering heeft en anderzijds, een reglementering opmaakt waarvan de lasten te hoog uitvallen. De lat ligt hier blijkbaar te hoog, zowel voor de instellingen als voor de Minister zelf.

Over Tele-onthaal heb ik daarnet al gesproken. Het blijft mij verbazen dat deze instelling, over het nut waarvan ik overtuigd ben, die beschikt over zes diensten met in totaal 18 personeelsleden en over 450 vrijwilligers, 15,4 miljoen frank ontvangt, wat neerkomt op 148,5 frank per telefonische oproep. Ik had al gevraagd op welke wijze er controle is op die telefonische oproepen. Allicht gaat dat met een aanstippingslijst of een soort agenda dat door de instelling wordt bijgehouden, maar u zult begrijpen, mevrouw de Minister, dat dit een blind mechanisme is dat op een verkeerde wijze kan worden gehanteerd. Om dat te vermijden ware het best dat een andere financieringsformule zou worden toegepast.

Overigens, wanneer u in uw verdediging van het krediet aan Tele-onthaal stelt dat deze instelling nogal wat oproepen ontvangt van mensen die lijden onder de nieuwe armoede, wil ik, mevrouw de Minister, erop wijzen dat in het kader van het onderzoek in verband met de nieuwe armoede gebleken is dat er tijdens de laatste jaren

De verslaggever over de eerste en de tweede aanpassing van de begroting 1984 inzake de materie bijstand aan personen: PVV-Volksvertegenwoordiger E. De Groot, die op het stuk van gezins- en welzijnszorg ook wees op gevoelens achter naakte cijfers

een trage stijging is van oproepen voor financiële, materiële hulp, die de 5 procent niet overschrijdt. Inderdaad, 4,8 procent van alle oproepen hadden betrekking op financiële, materiële problemen. Dit cijfer is niet te verwaarlozen maar men kan niet beweren dat dit het grootste aantal telefonische oproepen van deze instelling uitmaakt. Ik meen dat er instellingen zijn die op een meer directe wijze te maken hebben met de financiële en de materiële noden van de mensen.

Wat de begeleidingsdiensten voor immigranten betreft, waarvoor u in sectie 56 van uw begroting 15 miljoen frank hebt ingeschreven, blijkt dat u in juni 1984 zes instellingen heeft erkend. De reglementering voor deze erkenning bestaat op dit ogenblik eigenlijk nog niet. Als ik het goed begrepen heb, gaat het om een de facto erkenning. Indien ik mij vergis, zou ik graag vernemen of er wel een reglementering voor deze instellingen bestaat.

Wat het migrantenbeleid in het algemeen betreft, weet u dat wij ten gron-

de de opties delen die u in uw beleidsnota's heeft uitgetekend, maar u zult met mij erkennen dat de cijfers aan de magere kant blijven. Het gaat om een bedrag van ongeveer 27 à 28 miljoen frank. Dit lijkt ons voor deze grote groep van mensen in Vlaanderen, met name 50.000 — en dan bedoel ik niet EG-onderdanen — wel zeer weinig.

Wat de onthaalcentra voor thuislozen betreft, stellen wij vast, mevrouw de Minister, dat u wat het aantal centra en het aantal personeelsleden betreft, een stop heeft ingevoerd. Voor een aantal andere centra heeft u een beroep moeten doen op het Interdepartementeel Fonds. Graag had ik van u vernomen wat er zal gebeuren met de contracten van deze personeelsleden die einde januari 1985 zijn vervalten. Werden deze contracten verlengd? Is hiervoor reeds een oplossing uit de bus gekomen? Zoniet, wat zal er met de personeelsvoorziening van deze centra gebeuren?

Wat het postpenitentiair beleid betreft waarvoor u 17 miljoen frank in

uw begroting heeft ingeschreven, weet ik dat ik u niet moet overtuigen dat het om een belachelijk klein bedrag gaat voor deze sector, vooral omdat u weet dat in het kader van het toegenomen repressief beleid van de laatste jaren er ongeveer 1.200 gevangenen meer zijn, wat natuurlijk de claims op het penitentiair en postpenitentiair beleid 'verstevtigt. Ik meen dat een inspanning zou moeten worden gedaan om deze diensten uit te breiden; inderdaad, dit lijkt mij een van uw zwakke beleidsterreinen. Deze zijn niet talrijk, maar indien het het geval is, wens ik dit ook aan te stippen. Ik neem aan dat er moeilijkheden zijn in verband met de delegatie van bevoegdheden met Minister Gol. U steunt op een studie van de professoren Dupont en Peeters. Ik hoop dat over deze bevoegdheidsverdeling duidelijkheid kan worden geschapen.

Ten slotte kom ik tot de provinciale welzijnscommissies. Ik meen dat u in dit verband een uitstekend initiatief heeft genomen; u zult met mij vaststellen dat zij echter op een bijzonder ongelijke wijze werken.

U hebt misschien nog geen evaluatie gedaan; wij waren zo vrij dat wel te doen. Ik stel vast dat de provinciale welzijnscommissies goed werken en dat zij u een aantal adviezen hebben kunnen verstrekken, daar waar zij kunnen steunen op ambtelijke, logistieke medewerking, niet onmiddellijk in de provinciale administratie, maar wel vanuit een aantal opbouworganisaties. Ik denk hier voornamelijk voor Leuven aan Inter-Leuven; voor Halle-Vilvoorde aan HAVILAND; voor Antwerpen aan de GOM en de OCMW's; voor Limburg aan LIS0 en de Federatie voor gehandicaptenzorg.

Men moet vaststellen dat dit voor Oost-Vlaanderen niet het geval is. Ik denk meer in het bijzonder dat voor Oost-Vlaanderen de werking van de provinciale welzijnscommissie een probleem vormt.

Mevrouw de Minister, ik vestig hier uw bijzondere aandacht op omdat, wanneer u nota's aan raden en commissies vraagt, ik van mening ben dat dit, in een gespecialiseerd domein, niet kan zonder ambtelijke ondersteuning. U hebt gezegd dat u 4,5 miljoen

Hancké

frank voor iedere provinciale administratie hebt ingeschreven om een personeelslid te belasten met de zorg van de commissie. Dit is onvoldoende. Ik denk dat, wanneer het nodig is, het moet mogelijk zijn beroep te doen op delen van de provinciale administratie om nota's uit te werken, gegevens bijeen te brengen en mensen aan het werk te zetten vanuit de provinciale welzijnscommissie.

Vervolgens kan ik zeggen dat ik ervaren heb dat een aantal personen niet erg gelukkig zijn met het Voorzitterschap van een lid van de Bestendige Deputatie, zonder daarbij personen, noch hun inzet, noch hun goede wil ter sprake te brengen. Men heeft de indruk dat het wellicht beter had kunnen worden georganiseerd. Ik geef echter toe dat dit in tegenstrijd is met het voorgaande punt. Inderdaad, wanneer u beroep zou willen doen op de logistieke steun van de provinciale administratie is het natuurlijk aangewezen dat de link daarnaar gelegd wordt door degene die politieke verantwoordelijkheid op het provinciale echelon draagt.

Mevrouw de Minister, ik vraag u te onderzoeken hoe die logistieke ondersteuning kan gebeuren, ofwel vanuit de Provincies, ofwel vanuit de andere organisaties die ik voor een aantal andere Provincies genoemd heb. Als het werkelijk zo is, zal u moeten zorgen dat dit voor Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen sterker dan thans het geval is, op die wijze wordt georganiseerd.

Mevrouw de Minister, inzake de bejaardenzorg heb ik problemen met de zware kredietvermindering voor de maaltijdbedeling, vooral omdat de bedoeling voorligt de maaltijdbedeling volledig stop te zetten. Ik besef dat, wanneer u voor een noodzakelijke besparingskeuze staat, u een aantal dingen hebt afgewogen, zodat uiteindelijk de keuze op deze post is gevallen.

Graag zou ik uw aandacht voor het volgende vragen.

Ten eerste, de maaltijdbedeling maakt toch een essentieel onderdeel uit van ieder beleid dat de bejaarden

in eigen milieu wil houden ?

Ten tweede stel ik vast dat alle studies in verband met de nieuwe armoede uitwijzen dat, wanneer de mensen besparen, het in de eerste plaats op de voeding gebeurt. Dit lijkt mij, vooral voor de bejaarden die in het algemeen ook kwalitatief een slecht gedoseerde voeding hebben, een kwalijke evolutie. Ik vraag mij dan ook af of precies het behoud van de maaltijdbedeling niet van die aard zou kunnen zijn om het besparen op de voeding tegen te gaan.

Ik weet dat u een aantal instellingen een gebrek aan selectiviteit inzake maaltijdbedeling verwijt. Ik vraag mij af of het nu niet precies in uw bevoegdheid en uw macht ligt om een aantal criteria inzake selectiviteit beter in de hand te werken.

Ik denk dat het een spijtige zaak zou zijn indien dat werd afgeschaft, rekening houdend met de noden en de behoeften van de bejaarden zoals ik ze dikwijls op de sociale zittingen leer kennen. U mag niet uit het oog verliezen dat die dagelijkse maaltijdbedeling voor een aantal mensen vaak de enige vorm van sociaal contact is. Ik vraag u te overwegen of op de een of andere manier daaraan geen mouw kan worden gepast.

Wat de invaliden betreft sluit ik mij aan bij de uiteenzetting van de heer Vandenhove. Ik zou enkel willen herhalen dat ik denk dat u, voor de instellingen die binnen het Fonds '81 werken, toch eens zou moeten kijken naar mogelijkheden voor forfaitaire betalingsregimes.

Ik ben ervan overtuigd dat dit één van de modaliteiten zou zijn om de sterke stijging van de kredieten, die de afgelopen vier jaar met ongeveer zeventig procent zijn gestegen, af te remmen en in de hand te houden.

Bovendien heeft u voor begeleid wonen een krediet van 100 miljoen frank voorzien. U weet dat wij daar erg gelukkig mee zijn. Wij hebben daarop vaak aangedrongen. U komt van 13 miljoen frank in 1983 naar 22,5 miljoen frank in 1984 en nu naar 100 miljoen frank. Dat is dus een enorme verbetering. Toch wil ik u hieromtrent

één vraag stellen. U had beloofd dat op het einde van 1984 een evaluatie zou worden gemaakt van de experimenten die aan de gang waren omdat deze, als ik het mij goed herinner, over drie jaar gespreid waren en die periode nu ten einde liep. Als u nu een krediet van 100 miljoen frank inschrijft, wat bijna het viervoudige is, dan mag ik toch wel vragen wat die evaluatie heeft uitgewezen en in welke richting u deze formule in de toekomst hoopt uit te breiden.

Mevrouw de Minister, ik denk dat ik nu ongeveer alles heb gezegd. Wat de jeugdzorg betreft heb ik mijn belangrijkste kritiek in mijn inleiding verwoord.

Vervolgens wens ik u geluk met het initiatief „Kind en Geweld”. Ik verneem dat dit bijzonder goed werkt en dat het ook op Europees vlak als een voorbeeld wordt geciteerd. Dat verheugt ons. Ik hoop dat het beleid inzake de kindermishandeling eerlang door de Commissie aan een evaluatie kan worden onderworpen. Ik denk dat dit één van de aspecten is van onze samenleving waarop het goed is dat het licht wordt geworpen en dat er daar een initiatief werd genomen waarvoor u alle felicitaties verdient.

Wat ten slotte het begeleid wonen betreft, mevrouw de Minister, heeft u op dit ogenblik vier instellingen erkend. Op grond van welke criteria gebeurt dat ? Wat houdt die erkenning voor deze instellingen in ? Hoe ziet u de ontwikkeling van deze woonvorm in de toekomst ?

Ziedaar, mevrouw de Minister, een aantal vragen die ik nog had na ons lang gesprek in de Commissie. Voor de bereidwilligheid waarmee u toen geprobeerd hebt, op de vele en soms lastige vragen die ik heb gesteld, te antwoorden wil ik u vandaag uitdrukkelijk bedanken. Samenvattend zou ik willen zeggen dat wij veel waardering hebben voor uw inzet en uw initiatieven, en voor uw prestaties op een aantal beleidsterreinen. Globaal bekeken echter blijven wij erg kritisch staan ten opzichte van een aantal benaderingswijzen waarmee u het welzijnswerk in Vlaanderen tegemoet treedt.

Toch wens ik te herhalen dat wij on-

Hancké

der de indruk zijn van de hoeveelheid werk dat u heeft verzet. Met bijzonder veel aandacht zie ik uw antwoorden tegemoet. (*Applaus bij de SP*)

De Voorzitter: De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, collega's, zowel op deze tribune als in de Senaat heb ik reeds herhaaldelijk onze bekommernis geformuleerd omtrent de toekomst van het revalidatiebeleid voor onze mindervaliden, vooral waar het de mogelijkheden betreft van een eigen Vlaams minder-validenbeleid met de beperkingen, zowel inzake bevoegdheden als financiële middelen, zoals in de wet op de Staatshervorming van 1980 ingebouwd.

Zoals ik reeds bij de bespreking van de deelbegroting van Minister De Wulf uitgebreid heb aangetoond, ligt trouwens — dit geldt ook voor de bevoegdheid die u, mevrouw de Minister, is toegewezen — de hybride bevoegdheidsverkaveling tussen centrale en Gemeenschapsregering, samen met het niet-gelijktijdig of zelfs niet overhevelen van de financiële middelen inherent aan deze bevoegdheden verbonden, aan de grondslag van de zeer negatieve publieke evaluatie van de beperkte uitoefening van beperkte bevoegdheden door de eigen Vlaamse Regering. Illustratief ter zake is de problematiek die zich thans rond de revalidatie van de minder-validen acuut toespitst in verband met de afschaffing van het Rijksfonds voor Sociale Reclassering van Mindervaliden door de wet van 28 december 1984. De individuele prestaties zullen ingevolge deze wet ten laste vallen van het RIZIV, dus van de centrale Minister van Sociale Voorzorg; de functionele revalidatie wordt uw bevoegdheid, maar voor de financiering ervan blijft u volledig afhankelijk van de autonome, unilaterale beslissing van dezelfde centrale Minister.

Dit werd mij trouwens met zoveel woorden bevestigd door Minister Dehaene bij de bespreking van zijn begroting onlangs in de Senaat. U krijgt dus, mevrouw de Minister, op een na-

genoeg arbitraire wijze een stukje bevoegdheid inzake functionele revalidatie toegewezen, echter zonder de correlerende middelen waarvoor u op de even arbitraire welwillendheid van dezelfde centrale Minister moet wachten. Is het dan te verwonderen dat de minder-validen het vanzelfsprekend liever bij een nationaal fonds hadden gehouden? Zij zijn er zich immers niet van bewust dat ook hier een nationaal fonds potverteerd heeft tot er niets meer te federaliseren viel, behalve een nagenoeg inhoudsloze schijnbevoegdheid zonder mid-

delen.

Wij hebben daarvoor destijds trouwens zowel in Kamer als Senaat terdege gewaarschuwd. Wie het enigszins met de Staatshervorming goed meent, moet hierin juist de grote gevaren van een slechte Staatshervorming onderkennen, met name het diskrediet waartoe het Systeem van de wetten van 1980 zelf inherent heeft geleid.

In april van 1983 heb ik u hiervoor, mevrouw de Minister, eveneens naar aanleiding van de bespreking van uw deelbegroting reeds gewaarschuwd en hierover duidelijke vragen gesteld als gevolg van de unilaterale besparingsmaatregelen die er toen door het Rijksfonds voor Sociale Reclassering van Mindervaliden waren aangekondigd in de PSY- en NOK-Revalidatiecentra.

Wij hebben er tevens reeds voldoende op gewezen dat hierdoor een centrale Minister van plan was deze sector waarvoor u als Gemeenschapsminister nochtans bevoegd was, eerst te saneren en dan pas te federaliseren.

Wij hebben er u toen reeds op gewezen dat deze werkwijze uiteraard iedere eigen Vlaamse beleidsoptie van uwentwege inzake functionele revalidatie reeds bij voorbaat en grondig hypothetheerde. Deze werkwijze betekende immers de overheveling van een bevoegdheid nadat zij van haar substantiële inhoud werd ontdaan.

Bovendien hebben wij toen reeds onze vrees uitgedrukt dat er na de voorgenomen unilaterale saneringen niet veel meer te federaliseren zal zijn. De feiten stellen ons thans — en wij betreuren dat ten zeerste — spijtig ge-

noeg in het gelijk. De feiten bevestigen onze destijds geuite vrees dat er een onaanvaardbare hypothec werd gelegd op uw bevoegdheden en financiële middelen ter zake, vooral onaanvaardbaar daar waar zowel beleidsopties als financiering binnen het Rijksfonds en binnen de tot dan toe van kracht zijnde wetgeving en reglementering, reeds ernstig misgroeid waren.

Dezelfde feiten hebben er inderdaad nu toe geleid dat nagenoeg elke kans op een zinvolle, efficiënte en behoeftengerichte beleidswending inzake revalidatie u bij voorbaat wordt ontnomen.

Wij hebben er u destijds ook op gewezen, mevrouw de Minister, dat heel wat problemen in de revalidatiecentra te maken hebben met het prestatiegebonden financieringssysteem. U heeft trouwens in uw repliek volmondig ingestemd met de niet te stuiten evolutie van het begrip revalidatie van loutere zorg om de grove locomotorische functies, zoals tot nog toe, tot de hendaagse „totale integrale revalidatie”, die niet via het prestatiesysteem te financieren valt, tenzij met de onderwijl voldoende bekende frauduleuze praktijk ken. Wij hebben er u toen voor gewaarschuwd, dat de kans om daar, vanuit uw bevoegdheid, iets aan te doen u dreigde te ontsnappen en nu zijn wij inderdaad zo ver. De revalidatie blijft terugbetaald door het RIZIV, maar herleid tot de terugbetaling van de individuele prestaties en bovendien volgens de RIZIV-nomenclatuur, dus volstreckte medicalisering via een prestatiegebonden financieringssysteem. Wat blijft er van uw mooie voornemens en intenties voor een totale revalidatie, in het kader van een eigen Vlaams gehandicaptenbeleid inzake revalidatie, nog over? Hoe zal u trouwens de eigenlijke functionele revalidatie financieren, zonder eigen middelen?

Kortom, inzake de revalidatie van de minder-validen werd een enorme stap teruggezet. Meer nog, eens te meer worden wij geconfronteerd met het steeds maar veelvuldiger voorkomend neo-unitair scenario: besparingen ten koste van de Gemeenschappen, waarvan de opbrengst bovendien uitsluitend het nationale budget ten goede komt.

W. Peeters

Mevrouw de Minister, het is nu mijn vraag en ook die van de betrokken organisaties : „Hoe zal u, binnen uw beperkte bevoegdheid en binnen uw nog niet bekende financiële middelen, ervoor kunnen zorgen dat de verstrekkingen en voorzieningen, zoals thans in voege in het Rijksfonds, integraal gewaarborgd blijven ? Meer bepaald bedoel ik hier de prestaties voor sociale hulp, de toepassing van het WIGW-stelsel inzake het minder-validenbeleid, het niet invoeren van remgelden en het verhinderen dat minder-validen nagenoeg uitgesloten worden van bepaalde voorzieningen ?

Hoe zult u kunnen instaan voor de zo noodzakelijke coördinatie op de verschillende beleidsniveau's om te verhinderen dat het gehandicaptenbeleid verder verzinkt in versnippering, wildgroei, verspilling en ondoorzichtigheid ?

Gegeven het feit dat eigenlijk alleen nog is voorzien in de terugbetaling van uitsluitend medische prestaties door het RIZIV, hoe zult u er dan nog kunnen voor instaan dat de basisvoorwaarden, die bepalend zijn voor de eigen inbreng van de functionele revalidatie, ten volle gehandhaafd blijven ? Ik bedoel hier het multi-disciplinair karakter, de continue dienstverlening, de open beschikbaarheid der revalidatievoorzieningen, het ambulante karakter en de technische wetenschappelijke kwaliteit van de revalidatie.

Hierbij lijkt het ons van het aller-grootste belang van u te mogen vernemen wat uw inbreng kan zijn bij het opstellen van de uitvoeringsbesluiten van de kaderwet van 28 december 1984. Het zal immers van bepalend belang zijn of deze uitvoeringsbesluiten u voldoende ruimte zullen bieden om de leefbaarheid van de centra te waarborgen, ofwel door integrale overname van de huidige nomenclatuur van het Rijksfonds voor Sociale Herklassering van Minder-validen, ofwel — en dat bij voorkeur — door de invoering van een voldoende forfaitaire revalidatievergoeding aangepast aan iedere categorie van handicap.

Dit moet volgens ons bovendien gerealiseerd kunnen worden binnen de

bevoegdheid van de Gemeenschappen, dus ressorterend onder uw bevoegdheid, wilt u de nodige coördinatie en de essentiële centralisatie van een eigen Vlaams behoefte gerichte efficiënt gehandicaptenbeleid blijven uitbouwen.

Welke middelen ziet u hiervoor ter uwer beschikking, en hoe zullen ze u worden toebedeeld ?

Dan blijft ten slotte de moeilijkste en meest cruciale vraag, waarop wij vrezden het pijnlijke antwoord reeds te kennen.

Ik heb hierover mijn bedenkingen bij het begin van mijn uiteenzetting reeds geformuleerd. Dat blijft onze grootste bekommernis, en hiervoor geeft uw deelbegroting, die wij thans bespreken, vooralsnog geen inzicht, en dus ook geen enkel antwoord.

U blijft ons ter zake dus nog heel wat uitleg verschuldigd, indien u daaromtrent al niet even zeer nog in het ongewisse verkeert als wijzelf. (*Applaus bij de W*)

De Voorzitter : De heer Somers heeft het woord. ,

De heer J. Somers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, mijn uiteenzetting zal uitsluitend handelen over mijn amendement bij artikel 33.04.02, normalisatietoelagen, toelagen aan gezinnen of bejaarde alleenstaanden waarvan het normaal inkomen door de sociale gevolgen van de repressie en de epuratie lager is dan het bestaansminimum en/of de beschikkingen van de repressiewetgeving en de administratieve epuratie in sterke mate werd verminderd.

Wij willen het niet-gesplitste krediet van 100.000 frank brengen op 150 miljoen frank opdat het uitgetrokken bedrag om een normalisatietoelage toe te kennen niet symbolisch zou blijven maar de Minister in staat zou stellen in deze aangelegenheid daadwerkelijk iets te ondernemen, nu het nog mogelijk is. Wij mogen immers niet vergeten dat wij hier pleiten voor 60- à 70-jarigen waarvan het aantal elk jaar kleiner wordt.

Ons amendement heeft zoals u weet

betrekking op het postpenitair beleid dat tot de bevoegdheden behoort van de Minister voor Gezin en Welzijnzorg. De Vlaamse Raad heeft zich uitdrukkelijk bevoegd verklaard om in deze aangelegenheid iets te ondernemen. In vorige begrotingen van de Vlaamse Gemeenschap werd voorzien in een bedrag voor normalisatietoelagen en ter gelegenheid van de bespreking van die begrotingen hebben zowel de Voorzitter van de Vlaamse Raad als mevrouw de Minister verklaard dat de normalisatietoelagen om de sociale gevolgen van de repressie weg te werken, zullen worden toegekend van zodra de Werkgroep van de Vlaamse Raad, belast met het opmaken van een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffen en van de repressie- en epuratiwetgeving, zijn verslag zou hebben ingediend. Dit verslag werd op 11 oktober 1984 goedgekeurd en aan de leden van de Vlaamse Raad ter beschikking gesteld. Het werd door alle partijen goedgekeurd, ook al behoorden zij tot die politieke families die traditioneel niet zo vlug warm lopen om op dit vlak iets te ondernemen.

Wij zouden graag uw aandacht vestigen op enkele passages van dat verslag dat enkel tot stand kon komen door het opzoekingswerk en de inzet van onze collega, André Bourgeois, die wij daarvoor zeer dankbaar zijn.

Uit genoemd verslag blijkt overduidelijk dat de pensioensituatie als één van de belangrijkste blijvende sociale gevolgen van de repressie en epuratie moet beschouwd worden. De interneering van verdachten tijdens de nasleep van de oorlogsgebeurtenissen — ook al werden zij niet veroordeeld — werd gevolgd door een periode van non-activiteit, ambtsontbreking en zelfs uitsluiting van bepaalde beroepsactiviteiten. Men kan spreken van een cumulatieve veroordeling die 40 jaar na de feiten tot uiting komt.

In het verslag van de Werkgroep lezen we op bladzijde 179 over deze aangelegenheid het volgende : „Om spoediger en meer concreet tot enig resultaat te komen in verband met de oplossing van de menselijke en sociale gevolgen

Somers

van de tuchtstraffen zou het wellicht beter zijn de nadelige gevolgen van de afzettingen op de individuele pensioensituaties te onderzoeken en deze op te vangen door het toekennen van bepaalde normalisatie tegemoetkomingen”.

Verder lezen we in genoemd verslag op bladzijde 187 : „In dezelfde lijn zou door de Vlaamse Gemeenschap een stelsel van normalisatievergoedingen per ontbrekend jaar pensioenloopbaan kunnen worden uitgewerkt voor gepensioneerden die ingevolge repressiesituaties een aantal jaren pensioenloopbaan uit de periode 1944-1950 niet kunnen bewijzen.”

Op bladzijde 192 spreekt het verslag van de Werkgroep over de pensioenen van de zelfstandigen : „Nadelige invloed zal er vooral zijn indien de zelfstandige in de periode voor 1956 als werknemer of bediende tewerkgesteld was en onder de uitsluitingsclausule gevallen is in verband met het vermoeden van tewerkstelling in de periode 1938-1984. Ook in deze gevallen kon wellicht een normalisatievergoeding per ontbrekend loopbaanjaar een oplossing zijn.”

150 miljoen frank om deze normalisatietoelage te kunnen uitbetalen, is uiteraard een geraamd bedrag. Ook de Werkgroep kon hierover geen meer nauwkeurige gegevens verzamelen.

Indien de Vlaamse Raad echt iets wilde ondernemen om de sociale gevolgen van repressie en epuratie uit te doven en daarom de symbolische 100.000 frank voor normalisatietoelagen in de begroting inschreef en indien de woordvoerders van de Vlaamse Executieve inderdaad gewacht hebben op het verslag van de Werkgroep, dan is nu het ogenblik gekomen om dit symbolisch bedrag te verhogen tot 150 miljoen frank. De voorwaarden zijn vervuld ; het dossier is gesloten.

Zoals de collega's weten, zullen volgens de raming die werd toegelicht in ons voorstel van decreet dat op 24 mei 1984 werd ingediend, 150 miljoen frank volstaan om de ergste sociale gevolgen van repressie en epuratie weg

te nemen.

Wij kunnen collega Bourgeois niet volgen. Op de tribune heeft hij zonet, in tegenstelling tot de conclusies van het verslag waarvan hij de auteur is, verklaard — zij het in voorzichtige termen — dat hij verkiest de verhoging tot 150 miljoen frank uit te stellen en opnieuw studiewerk en onderzoek te verrichten, bij voorbeeld naar aanleiding van de behandeling van ons voorstel van decreet in de Commissie. Indien wij hem juist hebben begrepen, voelen wij dit aan als een vlucht voor het nemen van enige verantwoordelijkheid en als het wegduwen van het probleem dat gedurende twee à drie jaar werd onderzocht in een bijzondere werkgroep. Deze houding komt ons dubbelzinnig voor : wij willen schijnbaar wel maar durven niet. Zo verzuipt men het probleem opnieuw in commissiewerk. Dat kunnen wij niet aanvaarden.

Wij zijn er dan ook van overtuigd dat de leden van de Vlaamse Raad zullen ingaan op ons voorstel en ons amendement zullen goedkeuren, ondanks de voorzichtige suggestie van de heer Bourgeois om verder te onderzoeken hoe men de normalisatietoelagen zou toekennen. Uit het verslag van de heer Bourgeois blijkt echter dat het door ons voorgesteld mechanisme van de normalisatietoelagen — en zoals de heer Bourgeois daarnet heeft verklaard — de enige mogelijke, concrete en tastbare ingreep kan zijn van de Vlaamse Raad in de gestelde problematiek. **(Applaus bij de W)**

De heer A. Bourgeois : Ik heb gezegd : „In het kader van de bespreking van uw voorstel. Ik heb er reeds een onderzoek aan gewijd. Ik heb mijn conclusies gegeven, zoals u dat doet. Wij kennen elkaar in deze materie en vertrouwen elkaar enigszins op dit vlak.

De heer J. Somers : Dan heb ik u waarschijnlijk verkeerd begrepen. Ik meende dat dit een poging zou zijn om het gesprek uit te stellen.

De heer A. Bourgeois : Ik was alleen door mijzelf geïnspireerd.

De Voorzitter : Minister Steyaert heeft het woord.

Minister R. Steyaert (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik wil de verslaggever oprecht danken voor zijn uitstekend rapport. Hij heeft een zeer juiste weergave gegeven van de besprekingen die in de Commissie hebben plaatsgevonden. Hij heeft ook terecht gewezen op de onvermijdelijke contraintes waarmee ik in mijn beleid te maken heb als gevolg van de problemen die de institutionele hervorming en de bevoegdheidsverdeling in de Vlaamse Executieve. Het is dan ook vanzelfsprekend zijn wens dat wij in een latere fase in de zaken, die nu nog verhelderend moeten worden, een grotere klaarheid zouden kunnen brengen en dat het bevoegdheidspakket een grotere eenheid zou kunnen vertonen.

Ik beperk mij vandaag tot de grote thema's die hier door de verschillende sprekers behandeld werden. Allereerst het gehandicaptenbeleid. Ik dank de sprekers die waardering opgebracht hebben voor de visie die ontwikkeld werd in het beleid voor de opvang van de minder-validen in onze samenleving.

Het doel van dit beleid is vóór alles een veel grotere veiligheid in te bouwen voor de minder-validen zelf én voor de ouders of familieleden die er zorg voor dragen.

Een eerste stap die in dit verband gezet moet worden — de heer Deneir heeft dit ook duidelijk gesteld — is het voorkomen van handicaps in zoverre dit mogelijk is, en het zo vroeg mogelijk verzekeren van een aangepaste begeleiding van de betrokken ouders. Juist daarom heb ik binnen de ontwikkelde visie voor een vernieuwd Vlaams gehandicaptenbeleid gesproken over die ene toegangspoort. Het is de bedoeling dat mensen die voor dit probleem geplaatst zijn ten minste één instelling of één adres zouden kennen waartoe zij zich kunnen richten om de nodige informatie en desgevallend begeleiding te bekomen. Hierdoor moet vermeden worden dat de betrokkenen allerlei demarches te doen hebben, zonder de zekerheid te hebben dat deze eigen inspanningen een gepast antwoord opleveren voor de vragen waarmee zij zich geconfronteerd weten. Die ene toegangspoort is niet zonder meer — en u heeft op het onderscheid gewezen, mijnheer Deneir, — gelijk te stellen met

Steyaert

het ene dossier. Dit om de goede reden dat er een enorme grote verscheidenheid van handicaps bestaat en dat deze zich bovendien nog kan manifesteren bij éénzelfde persoon met meer- of mindere handicap.

Het is dus niet de bedoeling dat met die ene toegangspoort alles binnen één enkele instelling als dusdanig zou behandeld worden. Wij hebben een netwerk van voorzieningen die elk op een verschillende wijze die veelheid van handicaps weet op te vangen. Maar wij moeten vermijden dat diegenen die met deze problematiek geconfronteerd worden zelf die verscheidenheid van voorzieningen moeten aandoen vooraleer een duidelijke oriëntatie te kunnen verwerven over de opvangvorm die in hun specifiek geval noodzakelijk is.

Mijnheer Deneir, u heeft ook gesproken over een mentaliteitswijziging. Er is inderdaad een mentaliteitswijziging aan het groeien binnen onze bevolking, de gehandicapte wordt vandaag door onze samenleving met een grotere sympathie aanvaard dan vroeger het geval was.

Maar ik zou wensen dat deze sympathie zich zou richten naar alle invaliden. Ik constateer immers dat gehandicapten, die op de ene of andere wijze nog naar buiten kunnen komen, binnen onze samenleving erkend worden, maar dat over een aantal mindervaliden die een goede opvang genieten in instellingsverband, buiten de horizons van deze instelling doorgaans weinig geweten is.

Er is nog een grote stap te zetten om daadwerkelijk te erkennen — het klinkt misschien een beetje cru — dat ook gehandicapten die niet zo mooi zijn om te aanschouwen en wier begeleiding niet zo aangenaam is, mensen zijn die onze volle erkenning en waardering nodig hebben.

Ik heb dus deze nieuwe visie, het nieuwe beleidsplan doorgespeeld aan de Hoge Raad voor Minder-Validen. Ik verwacht zijn advies tegen het einde van de maand maart 1985. Het is de bedoeling dat, van zodra ik over dit advies beschik, ik nakijken zal of

dit overeenstemt met de visie die ik ontwikkeld heb. Ik ben vanzelfsprekend graag bereid, wanneer binnen dit advies nog andere ideeën aan bod zouden komen, hiermee rekening te houden. Wij zullen hierna onmiddellijk de eerste stappen zetten naar de concrete realisatie van deze visie.

Het is de bedoeling dat er op dit vlak nog heel wat contacten zouden zijn. Die zijn er trouwens reeds tussen mij en de Minister van Sociale Zaken, de heer Denhaene en de Minister van Onderwijs, de heer Coens. Gegeven de verdeling van de bevoegdheden over het nationale en het Gemeenschapsniveau enerzijds, en het feit dat vele van deze problemen mekaar bestendig doorkruisen anderzijds, is het nodig tot een gecoördineerde aanpak te komen. Ik herhaal dat deze contacten er reeds zijn. Over het verloop ervan heb ik niet te klagen.

Mag ik hier ook ingaan op de bedenkingen van de heer Walter Peeters? Ik heb de indruk dat hij een vrij pessimistisch beeld geeft van de toekomst op het stuk van de revalidatie. Er is, mijnheer Peeters, natuurlijk in mijn begroting geen sprake van revalidatie vermits, en dit zolang het Rijksfonds voor Sociale Reclassering voor Mindervaliden nog niet gesplitst is, de nationale overheid nog steeds het beleid voert op dit vlak.

Ik voeg er de bedenking aan toe dat ik naast de bestendige contacten die ik met Minister Dehaene ook op dit vlak onderhoud, er in het verleden, alhoewel deze aangelegenheid niet tot mijn bevoegdheid behoorde, ook regelmatig contacten waren met Minister Hansenne. Het is mede door mijn aandringen dat, ten aanzien van de moeilijkheden die het Rijksfonds door heeft gemaakt, men voor een verhoging van de inkomsten gezorgd heeft. Er kwam enerzijds een verhoging van de Rijkstoelagen en anderzijds een verhoging van de premies die moeten dienen om de onkosten van het Rijksfonds te dekken.

De problematiek van de revalidatie houdt een viertal aspecten in. Er is het probleem van de besparingen die door het Rijksfonds werden opgelegd en er is ook het probleem van de bevoegdheid inzake de individuele pres-

taties voor de functionele revalidatie. Hier zal er inderdaad nog een gesprek nodig zijn om na te gaan welke visie men daaromtrent op nationaal vlak heeft en binnen de Gemeenschap kan ontwikkeld worden. Welke kosten moeten er bijvoorbeeld door het RI-ZIV gedragen worden en welke door de Gemeenschap? Wat ook de visie moge zijn die hier tot ontwikkeling zal komen, het lijkt mij duidelijk dat de problemen van de revalidatie opnieuw overdacht moeten worden.

Bij een volgende bespreking zal het juist mijn taak zijn de visie naar voor te schuiven die wij binnen de Gemeenschap kunnen hebben. Maar er is ook nog het probleem van de wijze van subsidiëring. Het is niet uitgesloten dat een ander systeem wordt gekozen en dat het systeem van prestatie vervangen wordt door een systeem van forfaitaire vergoeding. Een dergelijke beslissing moet natuurlijk nog het voorwerp uitmaken van bespreking.

Voorts is er nog het probleem van „wie als gehandicapte kan erkend worden”. Ik vind dat wij dit moeten durven zeggen. In de revalidatiecentra worden thans personen geholpen die men niet eens en voor goed als gehandicapten kan beschouwen. Ik denk bijvoorbeeld aan kinderen met leesmoeilijkheden. Ik vind het een uitstekende zaak dat deze jonge personen geholpen worden, maar wat mij betreft moet er toch een onderscheid gemaakt worden tussen een revalidatiebeleid ten behoeve van gehandicapten en een tijdelijke hulp aan personen met problemen van voorbijgaande aard.

Hier werd vervolgens uitgebreid gesproken over de thuisbegeleiding, het zelfstandig wonen en de opvang van mindervaliden. Ik wens dat de thuisbegeleiding meer kansen zou krijgen. Ik heb hier trouwens een eerste pakket van gelden voor vrijgemaakt. Men kan echter niet van vandaag op morgen het optreden in deze aangelegenheid veranderen. Wanneer wij deze thuisbegeleiding uitbouwen dan moeten wij er voor zorgen dat voor én de gehandicapte én de ouders een passende methodiek benut wordt. Wij moeten bestendig de kwaliteit van de opvang voor ogen houden.

Steyaert

Van het zelfstandig wonen is ook al werk gemaakt, al moet deze dienst nog verder uitgebouwd worden. Men moet er wel van uitgaan dat deze **opvangvorm** zekerheid moet bieden en dat een aantal voorzieningen gecoördineerd werken. Hulp is niet alleen nodig overdag via de **gezinshulpdiensten**, maar ook 's nachts. Hierbij kunnen de **ADL-diensten** ingezet worden. Het ene moet zeer goed inpassen op het andere, **zoniet** lopen wij wellicht het risico dat de gehandicapte zich op een bepaald ogenblik verlaten en geïsoleerd zou voelen. Dit moet absoluut vermeden worden.

Ik zou nu willen overgaan tot het probleem van de bejaardenbevolking. Zoals u weet is het beleid van de Vlaamse Gemeenschap inzake het **bejaardenprobleem** er hoofdzakelijk op gericht om de bejaarde zo lang mogelijk in diens eigen woning te laten leven. Dat is trouwens ook de keuze die de meeste bejaarden voor zichzelf maken.

Het experiment, met de alarmsystemen voor bejaarden, dat ik dit jaar heb toegelaten is duidelijk bedoeld om dit zelfstandig wonen zo lang mogelijk te verwezenlijken. Het ligt in mijn bedoeling een ernstige evaluatie van dat experiment te maken. Een evaluatie die ons nog andere gegevens zal opleveren dan alleen maar kennis van het goed functioneren van het alarmsysteem. Wij moeten in dit opzicht ook rekening houden met de betekenis van de graad van lichamelijk functioneren binnen de eigen woning. Ook met de aanwezigheid ja dan neen van verdere sociale contacten. Daarnaast hebben de woonomstandigheden hier eveneens een grote betekenis.

Een definitief rapport zal mij in de loop van het jaar 1985 overhandigd worden. Ik verwacht dat ik uit dit rapport een aantal elementen zal vernemen die nuttig zullen zijn, allereerst om te weten welk alarmsysteem **eigenlijk** best ter beschikking van de bejaarden kan gesteld worden en verspreid. Ik zal er echter ook gegevens uit putten die te maken hebben met een aantal andere elementen die ook in het evaluatiedossier opgenomen werden.

Belangrijk nog naar mijn mening is de politiek die wij voeren op het vlak van het wonen van bejaarden, met name het wonen in de eigen woning of in woningen die specifiek voor hen worden gebouwd. Ook de vorm van beschermd wonen, die vrij nieuw is in de sector en die wij ook willen invoeren, mag niet uit het oog worden verloren. Hierover moet ik niet verder uitweiden gezien het ontwerp van decreet, dat ik ter zake heb ingediend, al besproken werd in de Commissie en eerlang in Openbare Vergadering zal behandeld worden.

Men heeft verder gewezen op zekere wantoestanden in bepaalde homes en terecht. Toch moeten wij oppassen dat wij niet, wegens het bestaan van een bepaalde toestand die ons verre van voldoening geeft, meteen ook over de totaliteit van de rusthuizen en de homes een verkeerd oordeel zou vellen.

Ik wil niet ontkennen dat mij toestanden werden gesignaleerd die ik als inacceptabel beschouw. Ik heb ter zake onmiddellijk een bijzondere inspectie geëist die ter plaatse de toestand kan nagaan. Ik heb overigens in het verleden niet geaarzeld om in sommige gevallen de erkenning, die was toegezegd in te trekken. Nochtans moet ik u er in alle objectiviteit op wijzen dat de moeilijkheid erin bestaat om, eenmaal de erkenning is ingetrokken, ook de sluiting van het huis effectief te laten gebeuren.

Dit is een aangelegenheid die momenteel, op het reglementaire vlak, inderdaad zeer moeilijk ligt. Als Minister van Gezin en Welzijnzorg heb ik daarop geen onmiddellijk impact. Wel meen ik dat in de toepassingsbesluiten van het nieuwe decreet, dat naast de problemen van het wonen van bejaarden ook handelt over de erkenning van rusthuizen, naar direct agerende formules dient te worden gezocht om veel duidelijker in te kunnen grijpen bij een dergelijke situatie.

In het licht van de bejaardenproblematiek wil ik het ook even hebben — het idee werd hier ook naar voren geschoven — over het tegengaan van de marginaliteit van bejaarden. Terecht werd opgemerkt dat een heel belangrijk gegeven voor de bejaarden hun in-

komen is. Het inkomensbeleid van de bejaarden behoort weliswaar niet tot de bevoegdheid van de Gemeenschap, maar dit neemt niet weg dat er op het vlak van de Gemeenschap één en ander te doen is. Wij stellen vast dat binnen de groepen van valide bejaarden er een enorme dynamiek aanwezig is. Door het nemen van allerlei initiatieven worden marginaliteit en vereenzaming zeer goed tegengegaan. Het is opvallend hoe wij, in de loop van de jongste jaren, niet alleen activiteiten hebben zien ontstaan in verband met reizen of het mekaar ontmoeten om een kaartje te leggen — vormen van gezelligheidsontmoetingen, die trouwens uitstekend zijn — maar ook andere initiatieven, die met groot succes tot stand gebracht werden. Hierbij denk ik vooral aan de initiatieven van de verschillende academies voor de derde leeftijd, waar de activiteiten zelfs gaan tot het verder studeren aan de universiteit. In dit opzicht heeft de heer Deneir zeker gelijk wanneer hij zei: „Een bejaarde is niet iemand die afgeschreven is: hij treedt in een andere levensfase waarin hij een aantal zaken kan doen die vroeger moeilijker aan bod konden komen. De kans moet dan ook worden gecreëerd om hem toe te laten deze activiteiten waar te maken”. Bedoelde universiteitscursussen zijn er frequent in het Brusselse maar ook in Antwerpen en zelfs in Brugge. Ik zou hier evenzeer kunnen spreken over museumbezoeken die door bejaarden georganiseerd worden. Het is tegen deze achtergrond dat, binnen het ontwerp van decreet, ook een impuls gegeven wordt aan dienstencentra, zoals wij er in het Vlaamse land nu reeds een veertigtal kennen en waarvan naar ik dacht de taak nog nader dient bepaald te worden. Het kan niet de bedoeling zijn dat deze dienstencentra zouden instaan voor activiteiten die nu reeds zeer goed door clubs of bonden van gepensioneerden ingericht worden. Deze groepen, de bejaarden in het algemeen, moeten wel zelf ervaren dat een bepaalde dienstverlening, voor hen zeer nuttig kan zijn. Het verband zal misschien eigenaardig lijken, maar uit de eerste resultaten die ik gekregen heb over de evaluatie van die „alarmsystemen” voor de bejaarden, blijkt dat bejaarden voor sommige problemen zeer duidelijke

Steyaert

lijk geholpen willen worden, hoewel zij verder nog vitaal zijn en zelfstandig willen blijven. Een van de voorbeelden die zij aanhalen is, onder andere, de voetverzorging en, meer speciaal voor de dames, de haarverzorging, waaraan zij zeer veel belang hechten om zich verder fit te blijven voelen. Dit is een aspect dat binnen de bestaande dienstencentra reeds aan bod komt, maar de vraag rijst of er daarbuiten geen andere vormen van dienstverlening nuttig kunnen zijn. Ik meen dat aan de hand van een duidelijke omschrijving, binnen de toepassingsbesluiten, voor de dienstencentra, ook weer nieuwe horizonten kunnen geopend worden.

Ik wil het ook even hebben over het verstrekken van maaltijden ten huize van bejaarden. Ik heb een deel van de subsidiëring van de OCMW's voor die maaltijden ingetrokken. Terecht werd hier opgemerkt dat ik strenger ga optreden op dit vlak, met name ten aanzien van de personen die van deze dienstverlening gebruik maken. Ik ben immers van mening dat deze vorm van hulpverlening moet naar naar mensen gaan die daar werkelijk nood aan hebben. Welnu, ik heb aan de hand van inspectieverslagen mijn twijfels over het feit of de selectie wel altijd even nauwgezet plaatsvindt. En deze dienstverlening moet genuanceerd gebeuren. Zij bestaat voor mensen die werkelijk het bereiden van maaltijden niet meer aankunnen. De vraag rijst of wij er wel goed aan doen om mensen die zelf nog fit zijn en dus voor een hele reeks dagelijkse activiteiten nog zelf kunnen instaan, een stukje van hun activiteit te ontnemen. Het vervullen van normale activiteiten, waartoe het bereiden van maaltijden behoort, heeft immers aspecten die belangrijk zijn onder andere voor het onderhouden van sociale contacten.

Men gaat naar de winkel om boodschappen te doen. Men is nog fit in de zin dat men activiteiten uitvoert die in de lijn liggen van wat men jaren lang heeft gedaan, zonder dat men daarbij nieuwe speciale inspanningen moet doen. Bevoegde geriaters beweren dat één van de kwalen die men ten aanzien van de bejaarden zou invoeren,

er wel eens zou kunnen in bestaan hen te veel activiteiten te ontnemen. En inderdaad, hun vitaliteit hangt ook af van een stuk verder bezig zijn. Dit is en deelaspect van een problematiek waarvan men op een evenwichtige wijze alle andere componenten in de weegschaal moet leggen.

Ik wil thans even overstappen naar de problematiek van de gezins- en bejaardenhulp, bejaardenhulp die uiteraard ook zijn betekenis heeft voor de problemen die wij daarnet bespraken. Inderdaad, willen wij bejaarden zo lang mogelijk zelfstandig thuis houden, dan spreekt het vanzelf dat er een aangepaste bejaardenhulp moet georganiseerd worden voor die bejaarden die op verschillende vlakken enige lichamelijke moeilijkheid beginnen te ondervinden.

Ik heb geprobeerd de diensten voor gezins- en bejaardenhulp te ondersteunen, althans om de uitbreiding van de hulp mogelijk te maken, langs de weg van een IBF-programma omdat het noodzakelijk is dat wij ten aanzien van de vermenigvuldiging van de vraag een degelijk antwoord zouden kunnen bieden. Ik meen echter dat wij verder moeten kijken dan het steeds maar bij komend geld verschaffen. Het kan niet waar zijn dat wij van jaar tot jaar langs de weg van een bijblad zoals het opnieuw voor 1984 is gebeurd — voor 1984 ging het hier globaal genomen om 100 miljoen frankmoeten bijpassen, terwijl bij de opstelling van de begroting, in samenwerking met de verschillende instellingen en op basis van de gegevens die de administratie ons over hun werking verschaft, de begrotingsposten nochtans op een correcte wijze werden ingeschreven. Wanneer desondanks — en ik moet erkennen dat er een blijvende nood is — van jaar tot jaar bijkredieten moeten verleend worden, duidt zulks op een probleem, dat we onder de loep moeten nemen.

Het is met het oog op een aangepaste hulpverlening dat ik voor de gezins- en bejaardenhulp dezelfde weg wil opgaan als ik voor het gehandicaptenbeleid heb uitgestippeld, met name een zeer grondig onderzoek op basis van zeer concrete gegevens, met de vraag niet alleen de cijfers te bekijken, maar ook rekening te houden met de

nieuwe vragen waarvoor de diensten zich eigenlijk geplaatst weten. Nieuwe vragen, die duiden op een nieuwe nood, die tot op dit ogenblik door deze diensten „misschien”- ik wil hier niet affirmeren, nader onderzoek moet nuttige aanwijzingen verschaffen — niet op de meest gepaste wijze kan opgevangen worden.

De heer Hancké heeft mij gevraagd wat ik onder „kraamzorg” versta.

Destijds ontstonden de diensten voor gezinshulp precies vanuit de noodzaak hulp te bieden aan de moeder die terugkwam uit de materniteit, zodat zij nog een tijd rust kon nemen. Welnu, de hulp die daar moest worden geboden om de moeder te helpen is in de loop der jaren naar een aantal andere gezinsproblemen georiënteerd. Thans ontdekken wij dat een aantal nieuwe vragen oprijzen in verband met de opvang van de moeder, die pas een geboorte achter de rug heeft.

Langs de weg van BTK-projecten ontstonden verschillende diensten, die „diensten voor kraamzorg” worden genoemd en die de zorg van moeder en kind op zich nemen, onafgezien of de geboorte thuis gebeurt dan wel in de materniteit. Deze zorg wordt thans verder uitgebreid naar verschillende taken die op dat ogenblik binnen het huisgezin moeten vervuld worden.

Dit is bijgevolg een nieuw aspect, dat niet mag worden genegeerd. Er zijn blijkbaar gezinnen die thuisbevalling verkiezen. Ik wil deze problematiek dus niet negeren. Wel wil ik er zeker van zijn dat de zorg die verstrekt wordt degelijk is. Inderdaad, ik zou niet willen beleven dat langs deze weg de kindersterfte opnieuw zou toenemen. Daarnaast wil ik eveneens onderzoeken of wij daarmee geen parallel circuit opbouwen, daar waar de gezins- en bejaardenhulp toch blijvend in haar doelstelling het vervullen van bepaalde taken behoudt in de eerste periode na de bevalling.

Vervolgens meen ik dat, mocht de kraamzorg verder worden uitgebouwd, dit in ieder geval dient te gebeuren in nauw samenwerkingsverband met Kind en Gezin, zonië wordt er eens te meer zonder voldoende coördinatie een ander circuit opge-

Steyaert

bouwd.

Ik kom terug tot de gezins- en bejaardenhulp. Het is mijn bedoeling een grondig onderzoek naar de verschillende factoren 'van functioneren in te stellen.. Ik heb daarvoor een beroep gedaan op een bureau dat mij destijds voor de gehandicaptenzorg goed heeft geholpen. Op basis van de gegevens die op deze wijze uit de bus zullen komen, zal ik nagaan wat er desgevallend organisatorisch en inhoudelijk aan de taakopname moet veranderen. Tevens dient als conclusie te worden nagegaan wat, financieel bekeken, moet gebeuren om ervoor te zorgen dat deze diensten verder zouden kunnen werken, zonder om het jaar aan de alarmbel te moeten trekken.

Ook de kansarmen vormen een zwaar probleem. Sta mij toe erop te wijzen dat de kansarmen- de term „nieuwe armoede” is tijdens de laatste weken sterk naar voren gekomen en kreeg heel wat aandacht — in mijn beleid reeds bestendig de aandacht kregen. Inderdaad, mijn beleid werd op de kansarmen toegespitst.

Ik denk dan aan de inspanningen die gedaan worden om via de criteria van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn bestendig bepaalde accenten naar de kansarmen toe te leggen. En ik denk dan onder andere ook aan wat op het vlak van de drempelverlaging binnen de verschillende sociale voorzieningen al gedaan werd. Ik vermeld hier de OCMW's, de Centra voor Maatschappelijk Werk, en allerhande consultatie- en adviesbureaus. Er is op dit stuk nog heel wat te doen. Inderdaad, de vraag die ons bestendig moet bezighouden is of al deze verschillende voorzieningen, ondanks hun hard werken en spijs de goede bedoelingen, wel degelijk de mensen die er in onze samenleving het meest nood aan hebben, bereiken. Hebben wij een voldoende soepele werkwijze ingebouwd? Wat gebeurt er met de weekend-uren, de zaterdagen en de zondagen wanneer bepaalde mensen in de knel geraken en de deuren van de voorzieningen op dat ogenblik gesloten zijn? Er is nog een hele stap te zetten. Ik meen dan ook dat men in sommige gevallen de wijze van func-

tioneren moet durven herdenken.

Het is in het verlengde hiervan dat ik meen dat er nog heel wat te doen is op het vlak van het meer gelijklopend maken van onze reglementeringen aanzien van de verschillende diensten. totaal eenvormig kan het niet. Dat heeft mijnheer Hancké trouwens zelf gezegd. Wel kunnen er bepaalde lijnen gelijk lopen. Ik ben hieraan begonnen maar het is een zeer grote opdracht waarvoor er naar ik vrees althans, nog enige tijd zal nodig zijn.

De herschikking van de reglementering op het vlak van de OCMW's wordt gevolgd door een herschikking van de reglementering op het vlak van de PNG's, die ik liever de Centra voor Levens- en Gezinsvragen zou willen noemen. Een nieuw besluit werd reeds door de Executieve besproken. Ik wacht nog op het advies van de Raad van State om het verder te kunnen realiseren.

Dezelfde herschikking moet eigenlijk ook gebeuren voor de jongeren adviescentra, de OCJ's en zelfs Tele-onthaal. Het is juist dat wij nog te veel moeten werken met een appreciatie die het gevolg is van een overigens ernstige inspectie in deze sectoren. Het zo echter beter zijn dat wij over vaste criteria zouden beschikken, voor de vergelijking van sector tot sector en de basis voor de subsidiëring van de betrokken diensten. Er werd hier ook de bedenking gemaakt dat wij misschien ook een andere vorm van subsidiëring zouden moeten bekijken. Hier wil ik opmerken dat telkens opnieuw twee vaste polen aan bod komen, aan de ene kant de personeelskosten en aan de andere kant de werkingskosten.

De personeelskosten vormen eigenlijk de zwaarste post. Wat de begrotingsposten betreft die te gering zijn ten aanzien van de vraag streef ik er naar om van jaar tot jaar inspanningen te doen om ze enigszins te verhogen. Het is echter een niet altijd dankbare arbeid. Het zou wellicht nuttig zijn om voor deze personeelskosten een gelijksoortige subsidiëring te verlenen.

Wat de werkingskosten betreft dient ook enig onderscheid gemaakt. Dit is

bij voorbeeld het geval in wat ik voorstel binnen het gehandicaptenbeleid op het vlak van de dagprijs. Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen de vaste kosten die gekend zijn en steeds terugkomen en een aantal variabele kosten die van sector tot sector verschillen. Men kan niet altijd stellen dat financieel gesproken de ene sector voor dezelfde problemen staat als de andere.

Dan kom ik tot de vragen opgeworpen door de heren De Groot en Hancké in verband met de subsidiëring van de twee koepels, met name POW en VIW. Vandaag kan ik u hierop geen definitief antwoord geven, omdat ik juist nu voor beide instellingen aan het onderzoeken ben op welke wijze wij tot een gelijksoortige behandeling zouden kunnen komen. Dit houdt natuurlijk verband met het aantal van de aangesloten groepen bij de beide koepels. Beiden zijn zij erg belangrijk en wij zoeken naar een oplossing die dan ook voor beiden de leefbaarheid kan verzekeren.

De heer Hancké stelde ook een aantal vragen in verband met verschillende aspecten van de begroting, waarop ik reeds een antwoord beloofd had. Op dit ogenblik is er een brief onderweg. Ik heb een tijd lang moeten wachten om vanuit de Administratie precieze gegevens te bekomen. Mocht blijken dat het geachte lid nog geen volledig antwoord gekregen heeft, dan kan steeds op mij een beroep gedaan worden om de nodige bijkomende gegevens te bekomen.

De jeugdbescherming is een van de belangrijke punten die hier behandeld werden. Ik voel mij gesterkt door de overwegingen en de bedenkingen die de leden van deze vergadering op dit vlak naar voren brachten. Het beleid dat ik desbetreffend wil voeren heeft alleen als wens, althans op het vlak van de bevoegdheid, om werkelijk te beantwoorden aan wat ik meende dat met de Staatshervorming bedoeld werd, met name op sociaal gebied de begeleiding van de jongeren in moeilijkheden zo goed mogelijk behartigen en deze sociale begeleiding uit de strafrechtelijke sfeer halen.

Dit zal mijn blijvende betrachting

Steyaert

zijn. Ik kan het alleen maar betreuren dat ik op dit vlak geen instemming heb kunnen bereiken vanwege de Minister van Justitie. Het advies van de Raad van State is zeker niet van aard geweest om mij daarbij te helpen. De beide sprekers hebben trouwens uitvoerig over dit advies gehandeld.

Ik kan er niet mee akkoord gaan dat men het begrip „persoonsgebonden materies” zou herleiden tot een „communicatieprobleem”. De persoonsgebonden materies zijn inhoudelijk voor mij heel wat rijker, hoewel het communicatieprobleem daarin zijn rechten heeft. Het is vanuit deze overweging dat de Vlaamse Executieve een Commissie van Wijzen, onder leiding van professor Rimanque opgedragen heeft om bedoeld advies van de Raad van State grondig te bestuderen, en om aan de hand van de voorbereidende werken om er rond de staats-hervorming en de besprekingen die toen hebben plaatsgehad op velerlei vlak, een visie te formuleren — die dan toch de visie van voornamelijk juristen zou zijn — over wat bedoeld geweest is met de inhoud van het begrip „persoonsgebonden materie”. Dit alles moet voor mij ook zeer verhelderend zijn, want dit ligt aan de basis van het beleid dat ik in deze sector wil voeren.

Inmiddels heb ik toch gemeend niet op dit advies te moeten wachten om een ontwerp van decreet in te dienen, — dit is meteen een antwoord op een aantal door de heer Declercq gestelde vragen — een ontwerp van decreet dat evenwel slechts een partiële respons biedt op een aantal vragen die zich binnen de jeugdbescherming aandienen. Deze partiële respons vind ik nochtans erg belangrijk omdat op het stuk van de behulpzaamheid voor de problemen van deze jonge mensen, de noodzaak blijkt van diversificatie in de opvang. Waar nu bij voorbeeld dagcentra ontstaan zijn, wil ik dat er meer van de grond zou komen, zoals bij voorbeeld vormen van zelfstandig of begeleid wonen.

Dit is met andere woorden een stap via **dewelke** ik een poging wil doen om in het overleg dat met de Minister van Justitie gaande is, toch nog een kans meer te hebben om tot klaarheid te

komen en om hem er hopelijk van te kunnen overtuigen dat de **jeugdbescherming** andere wegen zal moeten inslaan dan tot nu toe het geval was, en dat dit wel degelijk door de Gemeenschap moet gebeuren.

Ondertussen heb ik een ander ontwerp van decreet in de maak, waarin ik veel verder ga inzake de lading die het begrip jeugdbeschermingsbeleid zou moeten dekken.

In dit in de maak zijnde ontwerp wordt getracht een andere visie op de Jeugdbeschermingscomités te hantieren. Het gaat hier over een herschikking van de Jeugdbeschermingscomités, met vragen rond hun samenstelling en de deskundigheid van de mensen die ze samenstellen. Daarin zou ook het begrip gevaarsituatie veel duidelijker omschreven kunnen worden en daaraan verbonden natuurlijk mijn visie op het ermee verbonden financieel aspect van de zaak.

U weet hoe de zaken staan. Op dit ogenblik zijn bepaalde gelden overgemaakt aan de Gemeenschappen, onder andere voor de betaling van de kosten van instellingen.

Mijnheer Bourgeois, u hebt er op gewezen dat het niet bereiken van een overeenkomst binnen het overleg eventueel kan inhouden dat het nationaal niveau bepaalde gelden zou terugvorderen.

Een ander beleid inzake de Jeugdbeschermingscomités impliceert ook opleidingsprogramma's. Dat geldt ook voor het ontwerp van decreet dat nu al ter tafel ligt.

Wij mogen echter niet denken dat alleen langs de weg van bepaalde diploma's de kwaliteit van de opvang zal kunnen worden verzorgd.

Mensen die jarenlang in de sector van de jeugdbescherming voor de opvang van jongeren hebben gezorgd, hebben een grote ervaring kunnen opdoen. Bovendien hebben zij zich in de loop van hun praktijk ook bestendig verder geschoold. Zij kunnen binnen het hernieuwd jeugdbeschermingsbeleid dan ook bijdragen tot het opstellen van degelijke vormingsprogramma's.

Blijkbaar is hier in de bespreking ook enige verwarring aanwezig tussen het ontwerp van decreet dat nu werd ingediend en de gevolgen van circulaire 44 die hier vroeger reeds werd besproken. Volgens deze circulaire is het mogelijk dat mensen die ervaring hebben opgedaan in instellingen de kans krijgen een opvang van jongeren te verzekeren buiten de instellingen onder meer onder de vorm van begeleid zelfstandig wonen. Ik weet dat de heer Hancké het daarmee niet eens kan zijn. Dit blijft eenaangelegenheid waarover wij het oneens zijn.

Vragen werden gesteld in verband met de structuren die bevoegd blijven op nationaal vlak. Het ligt voor de hand dat ik geen bevoegdheid uitoefen ten aanzien van de jeugdrechters. Ik heb nochtans reeds met de jeugdrechters en met de vastafgevaardigden bij de jeugdbescherming vergaderd om te spreken over de problemen die in onze gemeenschappelijke belangstellingssfeer liggen. Het is inderdaad van belang wanneer een jeugdrechter beslist een jongere te plaatsen binnen onze Gemeenschap, te weten om welke redenen dit gebeurt. Het is echter even belangrijk dat de jeugdrechter weet welke visie onze Gemeenschap heeft op het vlak van de opvang van jongeren. Genoemde contacten zijn zeer vruchtbaar en ik ben van plan dergelijke bijeenkomsten in de mate van het mogelijke op tijd en stond te blijven organiseren teneinde op dat vlak van gedachten te kunnen wisselen.

Nu kom ik tot de resultaten van het onderzoek van de bijzondere werkgroep naar de gevolgen van repressie en epuratie. Ik moet er onmiddellijk op wijzen dat ik niet wens vooruit te lopen op het antwoord dat de Voorzitter van de Vlaamse Executieve wenst te geven ter gelegenheid van de stemming van het amendement van de heer Somers. De werkgroep heeft zeer goed werk geleverd, wat mij ten zeerste verheugt. De heer Bourgeois heeft er echter terecht op gewezen dat de gevolgen van de repressie en de epuratie grotendeels betrekking hebben op materies die niet tot mijn bevoegdheid behoren.

Ik meen dat het nuttig is dat men, niet om alles opnieuw op de lange baan te

Steyaert

schuiven, op basis van deze resultaten grondig zou onderzoeken wat kan gedaan worden langs reglementaire of wettelijke weg en waar anderssoortige maatregelen moeten worden genomen. Een aantal maatregelen moeten op nationaal niveau onderzocht worden ; een aantal andere moeten vermoedelijk binnen de Gemeenschap worden onderzocht.

Het inschrijven in mijn begroting van 100.000 frank is een aanwijzing dat wij aan dit probleem niet willen voorbijgaan. Het komt erop aan werk te maken van de bevindingen van het verslag.

Mijnheer Somers, ik weet dat de Voorzitter van de Executieve naar aanleiding van de bespreking van uw amendement een antwoord wenst te geven. Ik houd het dus hierbij.

Ik meen zo in grote lijnen te hebben geantwoord op de vele beschouwingen.

Een laatste woordje echter nog over de provinciale welzijnscommissies.

De heer L. Hancké (SP) formuleerde in zijn toespraak een aantal kritische bemerkingen bij het welzijnsbeleid naast woorden van lof voor de ministeriële inzet ter zake

Zij bestaan sinds ongeveer een jaar. De evolutie ervan wordt gemaakt. Binnenkort zal ik de Voorzitters van deze provinciale welzijnscommissies ontvangen om samen de evaluatie door te nemen.

Het is juist — ik heb er geen moeite mee dit te zeggen omdat ik meen hiermede geen enkele provinciale welzijnscommissie tekort te doen — dat er een ongelijke werking is ontstaan. De ene commissie is vlugger van wal kunnen steken dan de andere. De werking is bovendien verbonden met het functioneren van het secretariaat. In sommige gevallen — ik denk aan Antwerpen en Limburg — hebben wij geluk gehad. Wij hebben er kunnen samenwerken met mensen die op dat vlak ervaring hebben en die reeds vroeger de problemen van overleg en coördinatie behandelden. Dit is een stap vooruit op de andere commissies die nochtans, elk op hun terrein, ook goed werk verrichten. Ik heb van verschillende provinciale welzijnscommissies reeds adviezen gekregen waarvan ik de degelijkheid alleen maar kan onderstrepen.

Mijnheer de Voorzitter, het verheugt me dat zoveel aspecten van mijn begroting in deze algemene bespreking onder de loupe werden genomen. Waar ik het antwoord in verband met een bepaalde post niet onmiddellijk kon geven, ben ik graag bereid het geachte lid schriftelijk of mondeling achteraf te antwoorden.

Ik verzeker de vergadering dat het beleid in verband met de welzijnszorg blijvend tot doel heeft zoveel mogelijk mensen in moeilijkheden — en in deze tijd zijn er vele mensen die met nood te kampen hebben — door een, ondanks de moeilijke financiële omstandigheden toch zo goed mogelijk uitgebalanceerd en gesubsidieerd netwerk van voorzieningen, een kans te bieden om opnieuw met meer zekerheid en mogelijkheden door het leven te gaan. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de repliek van mevrouw de Minister noopt mij ertoe nog even terug te komen op de

problemen van de splitsing van het Rijksfonds voor Sociale Reclassering.

De Minister is blijkbaar verwonderd over mijn pessimisme ter zake maar over de grond van mijn vragen is ze mij nagenoeg elk inhoudelijk antwoord schuldig gebleven. Het Rijksfonds voor Sociale Reclassering werd nog niet gesplitst ondanks de wet van 28 december 1984. De nodige uitvoeringsbesluiten wed nog steeds niet genomen. Het is van groot belang van de Minister te vernemen in welke mate ze enige inspraak zal hebben in de formulering van deze uitvoeringsbesluiten.

Wij zitten met de haast onzinnige situatie, die rechtstreeks voortvloeit uit de overheveling van een niet-homogeen bevoegdheidspakket volgens de wet van augustus 1980, dat de individuele prestaties wel reeds zijn gegarandeerd door een RIZIV-tussengebonden is en anderzijds gebeurt volgens de RIZIV-medische nomenclatuur, wat voor een heel pakket individuele prestaties geen oplossing biedt. Ik noem maar de logopedische verstrekkingen. Blijft de overheveling van de functionele revalidatie, die op dit ogenblik nog wordt waargenomen door het Rijksfonds voor Sociale Reclassering, maar waarvan de administratieve bevoegdheid en de middelen aan de Gemeenschappen via de uitvoeringsbesluiten zullen moeten toekomen. Dienaangaande had ik u toch enkele precieze vragengesteld die van enorm belang zijn voor de toekomst van ons revalidatiebeleid.

Zullen de individuele prestaties na de overheveling van de functionele revalidatiebevoegdheden en -middelen blijven terugbetaald worden op prestatiebasis door het RIZIV of bestaat de mogelijkheid, bij voorbeeld via een protocolakkoord, dat het RIZIV terugbetalingen naar uw begroting zal doen terugvloeiën en alzo een integrerend deel te laten uitmaken van de financiering van de revalidatie ?

Wij moeten vaststellen dat zij een enorme hypotheek zouden betekenen op een globaal integratiebeleid.

Mijn tweede vraag betreft de opsplitsing van het Rijksfonds zelf in ver-

W. Peeters

band met de administratie en de middelen, in hoofdzaak de verzekeringsbijdragen en de rij kstoelagen. Volgens welke sleutels meent u deze te zullen herverdelen ? Zullen het de klassieke dotatiesleutels zijn of zal het via de lokaliseerbare bijdragen van de verzekeringen zijn ? Dit is van enorm belang vooral inzake het aandeel van Vlaanderen in de financiering. Inzake de besteding van deze middelen die dus uit het Rijksfonds naar de Gemeenschappen zullen moeten worden toebedeeld, opteert u voor een integrale overname van de huidige rijksfondsnomenclatuur of pleit u, binnen het kader van het integreren van de RIZIV-bijdragen, voor de invoering van een globale forfaitaire revalidatievergoeding, naar een forfaitaire bezoldiging van een revalidatiebeleid ?

Ik dacht dat de kern van mijn betoog de verklaring is van mijn pessimisme. Ik hoop dat u mijn pessimisme een zonnig uitzicht zal kunnen bieden.

De Voorzitter : Minister Steyaert heeft het woord.

Minister R. Steyaert : Mijnheer de

Voorzitter, het spijt mij dat ik slechts kan herhalen wat ik reeds gezegd heb. De splitsing van het Rijksfonds is een aangelegenheid waarover op dit ogenblik besprekingen worden gevoerd. Ik heb gezegd dat ik daaromtrent bestendig in contact ben met de Minister van Sociale Zaken. Ik kan geen keuze uitspreken of geen intenties mededelen terwijl de besprekingen ter zake nog volop gaande zijn.

Ik kan mijnheer Peeters alleen maar verzekeren dat zijn bekommernis voor de financiële middelen die nodig zijn om de leefbaarheid van de revalidatiecentra te waarborgen ook voor mij een enorm grote zorg is. Ik dacht in de sector van de minder-validen te hebben bewezen te kunnen optreden voor verruiming van financiële mogelijkheden, wanneer dit nodig is.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan

het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om de algemene bespreking voort te zetten met de materie culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming en de materie mediabeleid.

Is de Raad het daarmee eens ? (**Instemming**)

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 17.50 uur.